BOSTON PUBLIC LIBRARY
Purchased from the
LEE M. FRIEDMAN
FUND

FABULÆ ÆSOPI

Græcè & Latinè,

NUNC DENUO SELECTÆ:

Eæ item, quas AVIENUS Carmine expreſſit.

Accedit RANARUM & MURIUM PUGNA, HOMERO olim adſcripta:

Cum elegantiſſimis in utroque libello Figuris, & utriuſque Interpretatione, plurimis in locis emendatâ.

Ex decreto DD. HOLLANDIÆ Ordinum in uſum Scholarum.

AMSTELODAMI

Apud R. & J. WETSTEIN, & W. SMITH.
ANNO M. DCC. XXVII.

XA
.64
.727A

Friedman
11-2-65
013

DANIEL HEINSIUS.

DE

ÆSOPI FABULIS

& ejus ſapientiâ.

Ὅσσην Ἑλλὰς ἅπαϲα, καὶ Αὐϲονίη μεγάθυμος.
Ὁ Φρὺξ φραδμοσύνην κτήσατο καὶ πινυτήν.
Μοῦνος καὶ σοφίην ἀπεμάξατο πάϲαν Ὁμήρου,
Σὺν καὶ Ὀδυσσείας, σύντε καὶ Ἰλιάδος.
Πρῶτός τοι καὶ πᾶϲαν ἀπῴκισε, τὴν πρὶν ἐοῦϲαν
Τῶν μερόπων, ζώοις μίγδα χαρισσάμενος,
Κερδὼ Ὀδυσσεύς ἐστι Λέων δέ οἱ ἐστὶν Ἀχιλλεύς·
Καὶ Βάτραχον καὶ Μῦν οἶδεν ἀριπρεπέα,
Πάντῃ δ' ἀνδρομέην δήεις φρόνιν ἰδὲ καὶ ἔργα,
Αὐτὸν δὲ Κρονίδην πᾶσιν ἐφιϲτάμενον.
Ὦ παίδων μελέδημα, καὶ ἀνέρα πάντα πινύσκων·
Ὦ παίξας σπουδῆς ἄξια καὶ μελέτης.

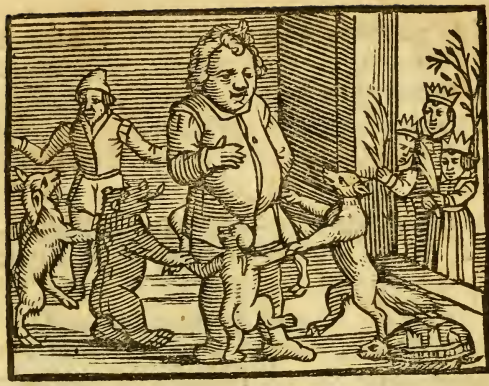

Ἐκ τῶν Φιλοστράτου Εἰκόνων.

Μῦθοι.

ΦΟΙΤΩΣΙΝ οἱ Μῦθοι παρὰ τὸν Αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται. Ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ Μύθου, καὶ Ἡσιόδῳ, ἔτι δὲ καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκάμβην· ἀλλὰ Αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται, καὶ λόγου τοῖς θηρίοις μεταδέδωκε λόγου ἕνεκα. Πλεονεξίαν γὰρ ἐκκόπτει καὶ ὕβριν ἐλαύνει, καὶ

EX PHILOSTRATI IMAGINIBUS.

FABULÆ.

Fabulæ se ad Æsopum, præ amore quo eum prosequuntur, quasi studio discendi conferunt: quippe cui curæ se esse vident. Nam & Homero quidem & Hesiodo, sed & adversus Lycambem Archilocho, cura Fabularum fuit. Æsopus vero in humana vita describenda omnes prope Fabulas con-

ἀπάτην καὶ ταῦτα Λέων τις αὐτῷ ὑποκρίνεται, καὶ Ἀλώπηξ καὶ Ἵππος, νὴ Δία· καὶ οὐδὲ ἡ Χελώνη ἄφωνος· ὑφ' ὧν τὰ παιδία μαθηταὶ γίνονται τῶν τοῦ βίου πραγμάτων. εὐδοκιμοῦντες οὖν οἱ Μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον, φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ, ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες, καὶ στεφανώσαντες αὐτὸν θαλλοῦ στεφάνῳ ὁ δὲ, οἶμαι, τινὰ ὑφαίνει μύθον· τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ τῆς γῆς ἑστῶτες, τοῦτο δηλοῦσιν. οἶδεν ὁ ζωγράφος, ὅτι αἱ τῶν Μύθων φρονήδες ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. φιλοσοφεῖ δὲ ἡ γραφὴ καὶ τὰ τῶν Μύθων σώματα. καὶ θηρία συμβάλλουσα ἀνθρώποις, περιΐστησι χορὸν τῷ Αἰσώπῳ, ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκηνῆς συμπλάσασα κορυφαία δὲ τοῦ χοροῦ ἡ Ἀλώπηξ γέγραπται Χρῆται γὰρ αὐτῇ ὁ Αἴ

consumsit. Qui non sine ratione, brutis tribuit sermonem. Quô & cupiditatem tollit, & libidinem profligat, & fraudem. Atque hæc ei Leo quidam, & Vulpes, &, si Diis placet, Equus repræsentat. Ac ne Testudo quidem muta hîc est. Ex quibus quæ in vitâ hominum geruntur, pueri addiscunt. Habitæ igitur in precio Æsopi causâ Fabulæ, ad fores Sapientis studiosè accedunt, uti vittis coronisque ex oleâ involvant ei caput. Ille autem Fabulam intereà, ni fallor, meditatur. Quod & risus, qui in vultu, fixique in terram oculi, testantur. Quippe Fabulas remissæ mentis curam esse haud ignoravit pictor. Sapienter autem Fabulas corporibus expressit pictura: quæ conjugens brutis

σωπος διακόνῳ τῶν πλείστων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δαῷ.

tis homines, choro illum, ex ſcenâ ejus deſumtô, circumdat Chori dux picta eſt Vulpecula, quâ Æſopus in pleriſque argumentis adminiſtrâ utitur, ut Davô Comœdia.

α'. ΑΛΩΠΗΞ καὶ ΒΑΤΟΣ.

Ἀλώπηξ φραγμὸν ἀναβαίνουσα, ἐπειδὴ ὀλισθήσασα καταπίπτειν ἔμελλεν, ἐπελάβετο πρὸς βοήθειαν Βάτου, Καὶ δὴ τοὺς πόδας ἐπὶ τοῖς ἐκείνης κέντροις αἱμάξασα, ἐ

FABULA I.
Vulpes & Rubus.

VULPES ſepem cum conſcenderet, jamque ex lapſu pedum caſura foret, Rubum in ſubſidium apprehendit. Cujus cum aculeis lancinata, ac conſperſa ſan-

ἀλγήσασα, πρὸς αὐτὴν εἶπεν, οἴμοι, καταφυγοῦσάν με γὰρ ἐπὶ σὲ, ὡς ἐπὶ βοηθὸν, σὺ χεῖρον διέθηκας. Ἀλλ' ἐσφάλης, ὦ αὕτη, φησὶν ἡ Βάτος, ἐμοῦ βουληθεῖσα ἐπιλαβέσθαι, ἥτις πάντων ἐπιλαμβάνεσθαι εἴωθα.

guine doleret, Hei mihi, inquit, quæ ad te causa subsidii confugi: tu verò pejus etiam me excepisti. Atqui errasti, heus tu, inquit Rubus, quæ apprehendere me voluisti, qui apprehendere omnes soleo.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ οὗτοι τῶν ἀνθρώπων μάταιοι, ὅσοι βοηθοῖς προστρέχουσιν, οἷς τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον ἔμφυτον.

AFFABULATIO.

Fabula significat, etiam eos homines dementes esse, qui ad eos auxilii causâ accurunt, quibus magis injuriâ afficere naturâ innatum est.

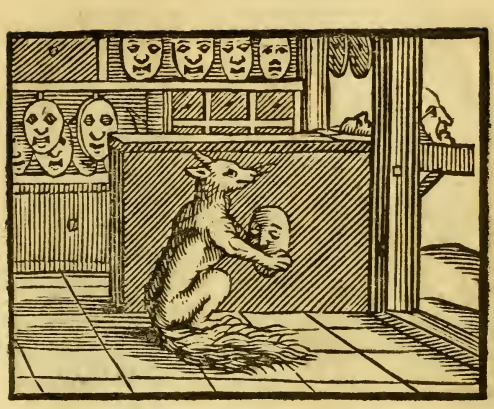

β'.

ΑΛΩΠΗΞ.

Ἀλώπηξ εἰς οἰκίαν ἐλθοῦσα ὑποκειτῶ, καὶ ἕκαστα τῶν αὐτοῦ σκευῶν διερευνωμένη, εὗρε καὶ κεφαλὴν μορμολυκείαν ἐυφυῶς κατεσκευασμένην. Ἰδοῦ καὶ ἀναλαβοῦσα ταῖς χερσὶν, ἔφη, Ὦ ὅσα κεφαλὴ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει!

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας, μεγαλοσωμάτους μὲν τὸ σῶμα, καὶ δὲ ψυχὴν ἀλογίστους.

FABULA II.

Vulpes.

VULPES cum in domum mimi venisset, singula illius vasa perscrutata, larvæ quoque caput affabre factum invenit. Quò in manus sumtò, O quale, inquit, caput, & cerebrum non habet.

AFFABULATIO.

Fabula in viros, magnificos quidem corpore, animô autem inconsultos.

γ'

ΥΣ καὶ ΚΥΩΝ.

Υς πρὸς Κύων περὶ εὐτεκνίας ἤριζον. Ἔφη δ' ὁ Κύων, ἔυτεκνῶ εἶναι μάλιστα πάντων τῶν θηρίων. καὶ ὁ Υς ὑποτυχών, φησὶ ταῦτά φησιν· Ἀλλ' ὅταν τοῦτο λέγῃς, ἴσθι, ὅτι καὶ τυφλὰς τὰς ἑαυτῶν σκύλακας ἱκτεις.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἐν τῷ τάχει τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐν τῇ τελειότητι κείνεται.

FABULA III.

Sus & Canis.

SUS & Canis de fœcunditate certabant. Ac Canis quidem omnium pedestrium se fœcundissimam ajebat. Cui Sus occurrens, Hæc cum dicis, inquit, cæcos quoque catulos te parere memento.

AFFABULATIO.

Fabula significat, non ex celeritate, sed ex perfectione de rebus judicari.

FA-

δ'.

ΓΕΡΩΝ καὶ ΘΑΝΑΤΟΣ.

Γέρων ποτὲ ξύλα κόψας, καὶ ταῦτα φέρων, πολλὴν ὁδὸν ἐβάδιζε, καὶ διὰ τὴν πολὺν κόπον ἀποθέμενος ἐν τόπῳ τινὶ τὸν φόρτον, τὸν Θάνατον ἐπεκαλεῖτο τοῦ δὲ Θανάτου παριόντος, καὶ πυνθανομένου τὴν αἰτίαν, δι' ἣν αὐτὸν ἐκαλεῖ, δειλάσας ὁ Γέρων, ἔφη, Ἵνα μου τὸν φόρτον ἄρῃς.

FABULA IV.

Senex & Mors.

SENEX olim incisa à se ligna ferens, multam ibat viam, nimioque præ labore, depositô in locô quodam onere, Mortem invocabat. Verum Mors cum accederet, causamque, ob quam vocaret se, exquireret, timore subitò correptus Senex, Ut meum onus; inquit, tollas.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος, εἰ καὶ δυσυχεῖ καὶ πτωχός ἐστι

ADFABULATIO.

Fabula significat, omnem hominem amare vitam, infelix licet & mendicus sit

Ε'. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ

ΟΝΟΣ, ἐνδυσάμενος λεοντῆν, περιῄει τὰλλα τὰ ζῴων ἐκφοβῶν. καὶ δὴ διασάμενος, ἀλώπεκα, ἐπειρᾶτο καὶ ταύτην δεδιττεσθαι· ἡ δὲ (ἐτύγχανε γὰρ ἀπὸ φθεγξαμένου πρόσωπον)

FABULA V.

Asinus & Vulpes

ASINUS indutus pelle Leonis vagabatur, reliquisque terrorem animalibus incutiebat. Qui, conspectâ Vulpe, & hanc terrere conatus est. Ea autem (forte enim vocem ejus

antè

πρὸς αὐτὸν ἔφη, Ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὡς καὶ ἐγὼ ἄν σε ἐφοβήθην, εἰ μὴ ὀγκομένου ἤκουσα.

ante audiverat) ad ipsum, Atqui, & ego, certò scias, inquit, timuissem te, nisi rudentem audivissem.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀπαιδεύτων τοῖς ἔξω δοκοῦντές τινες εἶναι, ὑπὸ τῆς ἰδίας γλωσσαλγίας ἐλέγχονται.

AFFABULATIO.

Fabula significat, nonnullos indoctos, qui iis, quibus sunt ignoti, aliquid videntur esse, ex suâ redargui loquacitate.

ϛ'.

ΙΞΕΥΤΗΣ καὶ ΕΧΙΣ.

Ἰξευτὴς δίκτυον ἀναλαβὼν καὶ καλάμους, πρὸς

FABULA VI.

Auceps & Vipera.

AUCEPS, reti acceptô & arundinibus,

ἄγραν ἐξῆλθεν, ἰδὼν δὲ κιχλὴν ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου καθεζομένην, καὶ τοὺς καλάμους ἀλλήλοις ἐπὶ μῆκος συνάψας, ἄνω πρὸς αὐτὴν συλλαβεῖν βυλόμενος ἐφεώρα. καὶ δὴ λαθὼν ἔχιν κοιμωμένην ὑπὸ πόδας ἐπάτησε. τῆς δ' ὀργεσθείσης καὶ δακούσης αὐτὸν, ἐκεῖνος ἤδη λειποψυχῶν ἔλεγε, Δύστηνος ἐγὼ· ἕτερον γὰρ θηρεῦσαι βουλόμενος, αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου ἠγρεύθην εἰς θάνατον.

bus, aucupatum exiit. Visô autem turdô, qui in altâ arbore sederet, arundinibus longâ serie inter se conjunctis, sursum, eum prehensurus oculos tollebat. Cæterum ignarus, Viperam dormientem conculcavit. Quæ offensa ac irata, quum momordisset eum, ille jam agens animam, Me miserum, ajebat: quippe qui alium capturus, ipse ab aliô ad mortem captus sum.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς πέλας ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις ὑφ' ἑτέρων τοῦτ' αὐτὸ πάσχοντες.

AFFABULATIO.

Fabula significat, eos qui proximis insidiantur, ignaros sæpè ab aliis id ipsum pati.

FA-

ζ΄ ΚΥΩΝ καὶ ΜΑΓΕΙΡΟΣ.

ΚΥΩΝ εἰσπηδήσας εἰς μαγειρεῖον, καὶ τῦ Μαγείρε ἀσχολεμένε, καρδίαν ἁρπάσας ἔφυγεν. ὁ δὲ Μάγειρος ὄπισθε φεὶς, ὡς εἶδεν αὐτὸν φεύγοντα, εἶπεν, Ὦ ἔτος, ἴσθι, ὡς ὁπόπερ ἂν ᾖς, φυλάξομαί σε· ὃ γὰρ ἀπ' ἐμῦ καρδίαν εἴληφας, ἀλλ' ἐμοὶ καρδίαν ἔδωκας.

FABULA VII.
Canis & Cocus.

CANIS irrumpens in culinam, ibi Coco occupato, corde arrepto fugit. Conversus vero Cocus, ut ipsum vidit fugientem, Heus tu, inquit, scito, ubicunque fueris, me te observaturum: non enim cor mihi abstuliſti, sed dediſti.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις τὰ παθήματα τοῖς ἀνθρώποις μαθήματα γίνεται.

AFFABULATIO.

Fabula significat, sæpe mala hominibus documenta esse.

ἡ.

ΓΥΝΗ καὶ ΟΡΝΙΣ.

Γυνὴ χήρα τις Ὄρνιν εἶχε, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὠὸν αὐτῇ τίκτουσαν. Νομίσασα δὲ, ὡς εἰ πλείους τῇ ὄρνιθι κριθὰς παραβάλλοι, δὶς τέξεται τῆς ἡμέρας, τοῦτο πεποίηκεν. Ἡ δ' Ὄρνις πιμελὴς γενομένη,

FABULA VIII.

Mulier & Gallina.

MULIER quædam vidua Gallinam habebat singulis diebus ovum sibi parientem. Rata vero, si plus hordei Gallinæ objiceret, bis parituram die: hoc fecit. Gallina autem pin-

ὕδωρ· ἅπαξ τῆς ἡμέρας τεκεῖν ἠδύνατο.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ διὰ πλεονεξίαν τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι, καὶ τὰ παρόντα ἀποβάλλουσι.

pinguefacta, ne semel quidem de die parere potuit.

AFFABULATIO.

Fabula significat, eos qui ob avaritam plura appetunt, ea quoque, quæ adsunt, amittere.

Δ'. ΟΡΝΙΣ ΧΡΥΣΟΤΟΚΟΣ

Ὄρνιθά τις εἶχεν ὠὰ χρυσᾶ τίκτουσαν. Καὶ νομίσασα, ἔνδον αὐτῆς ὄγκον χρυσοῦ εἶναι, κτείνασα εὗρεν ὁμοίαν τοῖς λοιποῖς ὀρνίθων. Ὃ δὲ

FABULA IX.
Gallina auripara.

GALLINAM quædam habuit, quæ ova pareret aurea. Rata igitur, intra ipsam auri extare massam, occisam, aliis gallinis similem in-

ἀθρόον πλεῖον ἐλπίσασα εὑρήσειν, καὶ τὸ μικρὸ ἐζημίωται ἐκεῖνο.

venit. Illa igitur multum sperans se inventuram divitiarum, exiguo quoque illo privata est.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοῖς παροῦσιν ἀρκεῖσθαι, καὶ τὸν ἀπληστίαν φεύγειν.

APPARATIO.

Fabula significat, oportere contentum esse præsentibus, & inexplebilem fugere satietatem.

ΚΔ. ΑΙΛΟΥΡΟΣ καὶ ΜΥΕΣ.

FABULA X.

Felis & Mures.

ΕΝ οἰκία τινὶ πολλῶν Μυῶν ὄντων, Αἴλουρος τοῦτο γνοὺς ἦκεν ἐνταῦθα, καὶ καθέκαστον αὐτῶν συλ-

IN Domo quadam quum multi essent Mures, Felis eo cognito, illò se contulit; singu-

λαμβάνων κατέφθιεν. Οἱ δὲ καθ' ἑκάστην ἑαυτὲς ἀναλισκομένους ὁρῶντες, ἔφασαν πρὸς ἀλλήλους, Μηκέτι κάτω καταβαίνωμεν, ἵνα μὴ πανταχόθεν ὀλώμεθα. Τῇ γὰρ Αἰλούρῳ μὴ δυναμένῃ ἐξικνεῖσθαι, ἡμεῖς σωθησόμεθα. Ὁ δὲ Αἴλουρος, μηκέτι τῶν Μυῶν καλούντων, ἔγνω δὶ ὑπονοίας αὐτὲς ζωφιζόμενος ἐκκαλέσασθαι. Καὶ δὴ ὅπως καταλάβοι ἑαυτὸν ἀναβὰς ἀπηώρησε, καὶ προσεποιεῖτο νεκρὸν εἶναι. Τῶν δὲ Μυῶν τις προσκύψας, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη· Οὗτος, κἂν θύλακος ᾖς, οὐ προσελεύσομαί σοι.

gulosque captos devoravit. Illi vero quotidiè quum se absumi viderent, inter se dixerunt: Ne posthac descendamus, ne penitus intereamus. Nam si Felis non potest venire huc, nos salvi erimus. Felis vero, quum non amplius Mures descenderent, dolo decipere eos statuit, ac evocare: conscenseque quodam pessulo, de eo se suspendit, mortemque simulavit. Ex Muribus autem quidam, inclinato capite, eoque viso, Heus tu, inquit, ne, si saccus quidem fias, ad te accedam.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι, ὅταν τὰ ἐνίων μοχθηρίας πειραθῶσιν, ἐκείνων αὐτῶν ἐξαπατῶνται τοῖς πανουργεύμασιν.

AFFABULATIO

Fabula significat, prudentes homines, quum quorundam pravitatem expertifuerint, non amplius eorum falli simulationibus.

ιά ΑΛΟΠΗΞ καὶ ΠΙΘΗΚΟΣ.

Ἐν συνόδῳ ποτὲ τῶν ἀλόγων ζώων ὠρχήσατο Πίθηκος. Καὶ εὐδοκιμήσας, Βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν ἐχειροτονήθη. Ἀλώπηξ δὲ αὐτῷ φθονήσασα, ὡς ἔν τινι παγίδι κρέας θεάσασθαι, τὸν Πίθηκον λαβοῦσα ἐνταῦθα ἤγαγεν, ὡς ἕυροι μὴν αὐτὴ λέγουσα θησαυρὸν τοῦτον, μὴ μὴν δι καὶ χρήσασθαι αὐτῷ. τῷ βασιλεῖ γὰρ τοῦτον ὁ νόμος δίδωσι, καὶ φρυ-

FABULA IX. Vulpus & Simius.

IN concilio quondam brutorum saltavit Simius; probatusque, Rex ab ipsis electus est. Vulpes autem ei invidens, quum propter laqueum quendam carnem vidisset, Simium illuc secum duxit, inveniisse se thesaurum dicens, quo non uteretur: quippe quem lex Regi tribueret. Hortataque eum est, ut tanquam Rex hunc sumeret the-

πρέπειν αὐτὸν, ἅτε δὴ βασιλέα τὸ θησαυρὸν ἀνελέσθαι. Ὁ δὲ ἀφυσικέπλως προσελθὼν, καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν φυλάκων, ὡς ἐξαπατήσαντα ἐμέμφετο τῇ Ἀλώπεκι. Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν, Ὦ Πίθηκε, φησὶν, σὺ μωρίαν ἔχων, τοῖς ἀλόγοις βασιλεύσεις;

thesaurum. At ille quum incogitanter eò sese contulisset, captus laqueo, Vulpem, quod se decepisset, accusabat. Illa vero, O Simie, inquit, tune tam demens imperium in bruta obtinebis;

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πράξεσί τισιν ἀπερισκέπτως ἐπιχειροῦντες, δυστυχήμασι περιπίπτουσι.

AFFABULATIO.

Fabula significat, eos, qui actiones quasdam inconsultò aggrediuntur, in adversam incidere fortunam.

ιβ'. ΧΕΛΩΝΗ καὶ ΑΕΤΟΣ.

Χελώνη ἀετοῦ ἐδεῖτο, ἵπτασθαι ταύτην διδάξαι. Τοῦ δὲ παραινοῦντος, πόῤῥω τοῦτο τῆς φύσεως αὐτῆς εἶναι, ἐκείνη μᾶλλον τῇ δεήσει προσέκειτο. Λαβὼν οὖν ταύτην τοῖς ὄνυξι, καὶ εἰς ὕψος ἀνενεγκὼν εἶτ' ἀφῆκεν. Ἡ δὲ κατὰ πετρῶν πεσοῦσα συνετρίβη.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ, ἐκ φιλονεικίας

FABULA XII.
Teſtudo & Aquila

TESTUDO orabat Aquilam, ut ſe volare doceret. Quæ quum moneret eam, alieniſſimum id à natura ejus eſſe; illa magis precibus inſtabat. Acceptam ergo unguibus, in altumque ſublatam, mox dimiſit. Quæ in petras cecidit, & contrita eſt.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, multos, qui contentionis ſtu-

τῶν φρονιμωτέρων ὠφελήσαντες, ἑαυτοὺς ἔβλαψαν.

studio prudentiores non audiverint, se ipsos læsisse.

ιγ'. ΑΙΘΙΟΨ

Αἰθιόπά τις ὠνήσατο, ζιζύτον αὐτῷ τὸ χρῶμα εἶναι δοκῶν ἀμελείᾳ τῇ πρότερον ἔχοντος. Καὶ πολλαπλῶν οἴκαδε, πάντα μὲν αὐτῷ πρόσηγε τὰ ῥύματα πᾶσι τοῖς λετροῖς ἐπειρᾶτο καθαίρειν. Καὶ τὸ μὲν χρῶμα μεταβαλεῖν οὐκ εἶχε, νοσεῖν δὲ τὸν πονεῖν παρεσκεύασεν.

FABULA XIII.

ÆThiopem quidam emit, talem ei colorem negligentia ejus, qui prius habuerat, ineſſe ratus. Quem quum in domum accepiſſet ſuam, omnia eradhibuit purgamenta, cumque omnibus lavacris mundare tentavit. Et colorem quidem tranſmutare non potuit, morbum autem ex labore contraxit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ο' μῦθος δηλοῖ, ὅτι μένουσιν αἱ φύσεις, ὡς προῆλθον τὸ ἐξ ἀρχῆς.

AFFABULATIO.

Fabula significat, manere naturas, ut à principio provenerunt.

ιδ'. ΟΡΝΙΣ καὶ ΧΕΛΙΔΩΝ.

ΟΡΝΙΣ ὄφεως ὠὰ εὑροῦσα, ὅπως ἐλῶς ἐνθερμάνασα ἐξεκόλαψε. Χελιδὼν, δὲ θεασαμένη αὐτὴν, ἔφη, Ὦ μαλαία, ἃ ταῦτα τρέφεις, ἅπερ αὐξηθέντα ἀπὸ σοῦ πρώτης τῆς ἀδικεῖν ἄρξεται;

FABULA XIV.
Gallina & Hirundo.

GALLINA Serpentis ova cum inveniſſet, diligèntèr calefacta excluſit. Hirundo autem quum vidiſſet, O demens, quid hæc nutris, inquit, quæ quum excreverint, à te prima injuriam auſpicabuntur?

Ar-

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀτιθάσευτός ἐστιν ἡ πονηρία, κἂν τὰ μέγιστα εὐεργετῇ.

AFFABULATIO.

Fabula significat, non manſuefieri pravitatem, licet maximis afficiatur beneficiis.

ιέ. ΛΕΩΝ καὶ ΟΝΟΣ καὶ ΑΛΩΠΗΞ.

ΛΈΩΝ, καὶ ὄνος, καὶ Ἀλώπηξ, κοινωνίαν ποιησάμενοι, ἐξῆλθον πρὸς ἄγραν. Πολλῆς οὖν θήρας συλληφθείσης, προσέταξεν ὁ λέων τῷ ὄνῳ διελεῖν αὐτοῖς. Ὁ δὲ τρεῖς

FABULA XV.
Leò, Aſinus & Vulpes.

LEO, & Aſinus, & Vulpes, initâ ſocietate ad venandum egreſſi ſunt. Multa igitur præda capta, juſſit Leo Aſino, illis ut divideret. At ille, tribus partibus

μερίδας ποιησάμενον ἐκ τῶν ἴσων, ἐκλέξασθαι τέτους πρωτεύοντας. Καὶ ὁ λέων θυμωθεὶς τὸν ὄνον κατέφαγεν. εἶτα τῇ Ἀλώπεκι μερίζειν ἐκέλευσεν. Ἡ δὲ εἰς μίαν μερίδα πάντα ζωρεύσασα, ἑαυτῇ βραχύ τι κατέλιπεν. Καὶ ὁ λέων πρὸς αὐτὴν, Τίς σε, ὦ βελτίστη, διαιρεῖν ἅπτως ἐδίδαξεν; ἡ δὲ εἶπε, Τὸ τοῦ ὄνε συμφορά.

æqualiter factis, ut eligerent, eos hortabatur. Tum Leo irâ percitus, Asinum devoravit. Inde Vulpi ut divideret, jussit. Illa vero in partes omnia quum dividisset, sibi minimum quid reliquit. Tum Leo ipsi, Quis te, ô optima, dividere sic docuit? Illa, Asini calamitas, inquit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ζωφρονισμοὶ γίνονται τοῖς ἀνθρώποις, τὰ τῶν πέλας δυσχήματα.

Affabulatio.

Fabula significat, monita hominibus esse aliorum infortunia.

ιϛ' ΛΕΩΝ καὶ ΑΡΚΤΟΣ.

ΛΕ'ΩΝ καὶ ἄρκτος ὁμοῦ βουνέβρῳ περιτυχόντες, περὶ τούτου ἐμάχοντο. Δεινῶς οὖν ὑπ' ἀλλήλων διατεθέντες, ὡς ἐκ τῆς πολλῆς μάχης καὶ σκοτοδινιάσαι, ἀπαυδήσαντες ἔκειντο. Ἀλώπηξ δὲ κύκλῳ περιϊοῦσα, πεπτωκότας αὐτοὺς ἰδοῦσα, καὶ τὸν βοῦνεβρον ἐν τῷ μέσῳ κείμενον, τοῦτον διὰ μέσου ἀμφοῖν διαδραμοῦσα καὶ ἁρπάσασα, φεύγουσα ᾤχετο. Οἱ δὲ

FABULA XVI.
Leo & Urſus.

LEO & Urſus, ſimul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Male igitur à ſe mutuo accepti, adeo ut ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigati jacebant. Vulpes autem cirum circa curſans, ubi proſtratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, curſu per medium utriùſque concitato, rapuit, fugâque abiit.

βλέποντες μὲν αὐτὴν, μὴ δυνάμενοι δὲ ἀναζῶσαι, Δείλαιοι ἡμεῖς, εἶπον, εἰ ἀλώπεκα ἐμοχθοῦμεν.

bant, iit. At illi cum viderent quidem ipsam, quia surgere autem non poterant, Nos miseros, ajequi Vulpi laboravimus!

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἄλλων κοπιώντων, ἄλλοι κερδαίνουσιν.

AFFABULATIO.

Fabula significat, aliis laborantibus, alios lucrari.

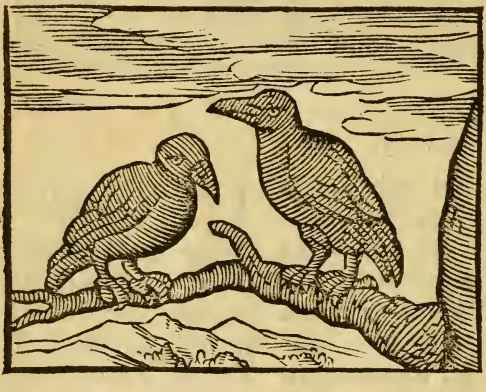

ιζ. ΚΟΡΑΞ.

ΚΟΡΑΞ νοσῶν ἔφη τῇ μητρὶ, Μῆτερ, εὔχου τῷ Θεῷ, καὶ μὴ θρήνει. Ἡ δὲ ἀπολαβοῦσα ἔφη, Τίς σε, ὦ τέκνον, τῶν Θεῶν

FABULA XVII.
Corvus.

CORVUS ægrotans, ait matri: Mater, precare Deum, nec lamentare. Ea verò respondit, dixitique, Quis Deo-

ἐλεήσει; ἵνος γὰρ κρέας ὑπὸ σοῦ γε οὐκ ἐκλάπη;

Deorum, ô fili, miserebitur tui? cujus enim tu carnes non es furatus?

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πολλοὺς ἐχθροὺς ἐν βίῳ ἔχοντες, οὐδένα φίλον ἐν ἀνάγκῃ εὑρήσουσιν.

AFFABULATIO.

Fabula significat, qui in vita multos inimicos habent, amicum in necessitate inventuros nemine.

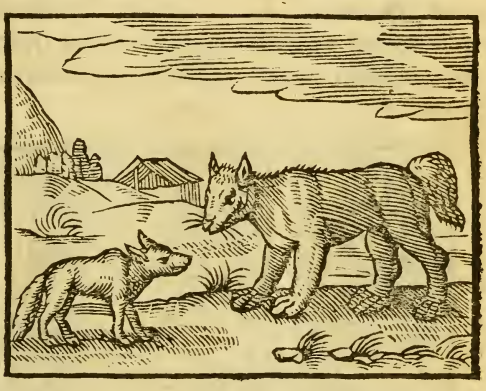

ιή. ΑΛΩΠΗΞ καὶ ΛΕΩΝ.

Ἀλώπηξ μήπω θεασαμένη Δέοντα, ἐπειδὴ κατά τινα τύχην αὐτῷ συνηύτησε, τὸ μὲν πρῶτον οὕτως ἐφοβήθη, ὡς μικροῦ καὶ ἀποθανεῖν·

FABULA XVIII.
Vulpes & Leo.

VULPES quum nunquam vidisset Leonem; atque ei casu quodam occurrisset, primum sic timuit, ut fermè moreretur. Deinde quum

ἔπειτα τὸ δεύτερον θεαταμένη, ἐφοβήθη μὲν, οὐ μὴν ὡς τὸ πρότερον. ἐκ τρίτου δὲ τοῦτον θεαταμένη, οὕτως αὐτοῦ κατεθάρρησεν, ὡς καὶ προσελθοῦσα διαλεχθῆναι.

quum secundò vidisset, timuit quidem, non tamen ut prius. Tertiò autem quum vidisset ipsum eos animos adversus eum assumsit, ut & accederet, & colloqueretur.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ συνήθεια, καὶ τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων εὐπρόσιτα ποιεῖ.

AFFABULATIO.

Fabula significat consuetudine ea, quæ terribilia sunt, accessu facilia fieri.

ιθ' ΓΡΑΥΣ καὶ ΙΑΤΡΟΣ.

Γυνὴ γραῦς ἀλγοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἰσκαλεῖ-

FABULA XIX.
Anus & Medicus.

MUlier Anus ægra oculis, Medicum quen-

Ὁ δὲ ἵνα τῆς ἰατρῶν δὴ μισθῶ, συμφωνήσασα, ὡς εἰ μὴ θεραπεύσειεν αὐτὴν, τὸ ὁμολογηθὲν μισθὸν αὐτῷ δώσειν, εἰ δὲ μὴ, μηδὲν δώσειν. Ἐπεχείρησε μὲν οὖν ὁ ἰατρὸς τῇ θεραπείᾳ καθ' ἡμέραν ὃ φοιτῶν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῇ χρίων, ἐκείνης μηδαμῶς ἀναβλέπειν ἐχούσης τὴν ὥραν ἐκείνην ἔσω τὰ χρίσματα, αὐτὸς ἐν τῷ τῆς οἰκίας σκεύων ὑφαιρούμενος ὁσημέραι, ἀπῄει. Ἡ μὲν οὖν γραῦς τὰ ἑαυτῆς ἐκποδὼν οἰκέτην ἑώρα καθιστάμενον ἐλαττούμενον δὴ ζῶντα, ὡς δὲ τέλος παντάπασιν αὐτῇ θεραπευθείσῃ μηδὲν ἔσοιτο ἐλλειφθήναι. Τῷ δὲ ἰατρῷ τὰς συμφωνηθείσας μισθὰς αὐτῷ ἀπαιτοῦντι, ὡς καθαρῶς βλέπειν ἤδη, καὶ τὰς μάρτυρας προσαγαγόντι, Μᾶλλον μὲν οὖν, εἶπεν ἐκείνη, ταυτὶ ἐδοτήν βλέπω. Ἡνίκα μὲν

quendam mercede pactâ ad se vocat, eâ lege, ut si curaret se, pactam mercedem ei daret; sin autem minus, nihil daret. Aggressus est igitur Medicus curam. Quotidie verò accedens ad vetulam, & oculos ei ungens, quum ea nihil videre posset, quia uncta erat, eâ ipsâ horâ ipse vas aliquod ex domo auferebat quotidie, ac sic abibat. Vetula igitur suppellectilem suam singulis diebus minui adeò videbat, ut tandem omnino restitutæ nihil relinqueretur. At Medicus, quum jam pactam ab ea pecuniam efflagitaret, ut quæ recte jam videret, testesque adduceret, Nihil certè, ait illa, nunc video. Nam quum oculis laborabam, multa mea in mea videbam domo: nunc autem, quum me

γὰρ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνόσουν, πολλὰ τῶν ἐμῶν κατὰ τὴν ἐμαυτῆς ἔβλεπον οἰκίαν νῦν δ' ὅτι με σὺ βλέπειν φῆς, οὐδοτιοῦν ἐκείνων ὁρῶ.

me tu videre inquis, nihil omnino ex illis video.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐξ ὧν πράττουσι, λανθάνουσι καθ' ἑαυτῶν τὴν ἔλεγχον ἐπισπώμενοι.

AFFABULATIO.

Fabula significat, pravos homines, ex iis quæ agunt, non videre se adversus sese argumentum afferre.

κ'.

ΖΕΥΣ καὶ ΧΕΛΩΝΗ.

ΖΕΥΣ γάμους τελῶν, πάντα τὰ ζῶα ἑστία.

FABULA XII.

Jupiter, & Testudo.

JUPITER nuptias celebrans, omnia animalia

Μόνης δὲ τῆς χελώνης ὑστερησάσης. Διαπορῶν τὴν αἰτίαν τῆς ὑστερήσεως, ἐπυνθάνετο αὐτῆς, ἥνος χάριν αὐτὴ ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὐ παρεγένετο. Υἷς δὲ εἰπούσης, Οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος, ἀγανακτήσας καθ' αὑτῆς, κατεδίκασε τὸν οἶκον βαστάζουσαν περιφέρειν.

lia convivio accipiebat. Sola verò Teſtudine tardius adveniente, admirans cauſam tarditatis, rogavit eam, quamobrem ipſa ad cœnam non acceſſiſſet. Quæ quum dixiſſet, Domus chara, domus optima! iratus ipſi, eam, ut domum bajularet ac circumferret, damnavit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων αἱρουῦται μᾶλλον λιτῶς παρ' ἑαυτοῖς ζῆν, ἢ παρ' ἄλλοις πολλτελῶς.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, pleroſque hominum malle parcè potius apud ſe vivere, quàm apud alios lautè.

κα'. ΙΠΠΟΣ καὶ ΟΝΟΣ.

Ἄνθρωπός τις εἶχεν ἵππον καὶ ὄνον. Ὁδευόντων ὦν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπεν ὁ ὄνος τῷ ἵππῳ. Ἆρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους, εἰ θέλεις εἶναί με σῶον· οὐ δὲ ἐπείσθη. Ὁ δὲ ὄνος πεσών. ἐκ τοῦ κόπου ἐτελεύτησε. Τοῦ δὲ δεσπότου πάντα ὀπισθένος ἀπῷ, καὶ αὐτῷ τοῦ ὄνου φορὰν, θηλιῶν ὁ ἵππος ἐβόα. Οἴμοι τῷ παναθλίῳ, τί μοι συίβη τῷ ταλαιπώρῳ; μὴ

FABULA XXI
Equus & Asinus

HOMO quidam Equum & Asinum habebat. Qui quum iter facerent in via, ait Equo Asinus, Tolle ex meo onere, si vis me esse salvum, quod illi non persuasit. Quum ergo cecidisset Asinus, ac præ labore obiisset, heruſque ei omnia, atque etiam ipsam Asini imponeret pellem, lamentari Equus, ac clamare: Heu mihi mi-

θελήσας γὰρ μικρὸν βάρος λαβεῖν, ἰδοὺ ἅπαντα βαστάζω, καὶ τὸ δέρμα

accipere, ecce omnia,

miſerrimo! quid mihi evenit miſero? Quia enim parum oneris nolui & ipſam pellem, geſto.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες. ἀμφότεροι σωθήσονται ἐν βίῳ.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, ſi magni cum parvis ſubſidium commune ferant, utroſque ſervari in vita.

κβ'. ΚΛΕΠΤΑΙ καὶ ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ.

Κλέπται εἴς τινα εἰσελθόντες οἰκίαν, οὐδὲν εὗρον ὅτι μὴ ἀλεκτρυόνα, καὶ τοῦτον λαβόντες

FABULA XXII.
Fures & Gallus.

FURES in domum quandam ingreſſi, quum nihil inveniſſent præter Gallum, eo ſur-

ἀπῄεσαν. Ὁ δὲ μέλλων ὑπ' αὐτῶν θύεσθαι, ἐδεῖτο, ὡς ἂν αὐτὸν ἀπολύσωσι, λέγων, χρήσιμος εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, νυκτὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα ἐγείρων. Οἱ δὲ ἔφησαν. Ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε μᾶλλον θύομεν. Ἐκείνους γὰρ ἐγείρων, κλέπτειν ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς.

repto, abierunt. Quem quum mactaturi essent, rogabat, ut se dimitterent, utilem se esse hominibus dicens, quod noctu ad opera eos excitaret. Qui dixerunt. Atqui vel propterea mactaberis; quippe eos dum excitas, furari nos non sinis.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ταῦτα μάλιστα τοῖς πονηροῖς ἐναντιοῦται, ἃ τοῖς χρηστοῖς ἐστιν εὐεργετήματα.

AFFABULATIO.

Fabula significat, ea maximè pravis obesse, quæ bonis prosunt.

κγ'.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΙ.

ΔΥΟ τινὲς κατὰ ταὐτὸν ὡδοιπόρουν, καὶ θατέρου πέλεκυν εὑρόντος, ἅτερος ὁ μὴ εὑρὼν παρήνει αὐτὸν, μὴ λέγειν, Εὕρηκα, ἀλλ' Εὑρήκαμεν. Μετὰ μικρὸν δὲ ἐπελθόντων αὐτοῖς τῶν τὸν πέλεκυν ἀποβεβληκότων, ὁ ἔχων αὐτὸν διωκόμενος, πρὸς τὸν μὴ εὑρόντα συνοδοιπόρον ἔλεγεν, ἀπολώλαμεν. Ὁ δ' εἶπεν, ἀπόλωλα, λέγε, οὐκ ἀπολώλα-

FABULA XXIII.

Viatores.

DUO quidam unâ conficiebant iter. Quumque alter ſecurim reperiſſet, alter qui non invenerat, monebat ipſum, ne diceret, Inveni, ſed Invenimus. Verum paulò poſt, quum ſupervenirent qui amiſerant ſecurim; atque ab iis urgeretur is qui habebat, dixit comiti itineris qui eam non repererat, Periimus. Hic autem illi, Perii, inquit, dic, non

μῦν. Καὶ γὰρ ὅτε τὴν πέλεκυν εὗρες, Εὕρηκα ἔλεγες, νῦν δὲ Εὑρήκαμεν.

Periimus. Etenim & tunc, quum securim Invenisti, Inveni dixisti, non invenimus.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ μὴ μεταλαμβάνοντες τῶν εὐτυχημάτων, οὐδ' ἐν τῇ συμφορᾷ βέβαιοί εἰσι φίλοι.

AFFABULATIO.

Fabula significat, qui non fuerunt participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos esse amicos.

κδ'. ΝΕΑΝΙΣΚΟΙ καὶ ΜΑΓΕΙΡΟΣ.

ΔΥΟ Νεανίσκοι παρὰ μαγείρῳ παρεκάθηντο. Καὶ δὴ

FABULA XXIV. Adolescentuli & Cocus.

DUo adolescentuli apud cocum assidebant: eoque in ali-

τοῦ μαγείρου περὶ τὴν τῶν οἰκείων ἔργων ἀσχολουμένου, ἅτερος τούτων μέρος τι τῶν κρεῶν ὑφελόμενος, εἰς τὸν θατέρου καθήκε κόλπον. Ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ Μαγείρου, καὶ τὸ κρέας ἐπιζητοῦντος, ὁ μὲν εἰληφὼς ὤμνυε, μὴ ἔχειν. ὁ δὲ ἔχων, μὴ εἰληφέναι. Ὁ δὲ Μάγειρος αἰσθόμενος τὴν κακουργίαν αὐτῶν, εἶπεν. Ἀλλὰ κἂν ἐμὲ λάθητε, τόν γ' ἐπιορκούμενον Θεὸν οὔκουν λήσεσθε.

aliquod domesticum opus intento, alter horum partem quandam carnium subreptam, in alterius demisit sinum. Converso autem Coco, ac quærente carnem; qui abstulerat, se non habere; qui autem habebat, non abstulisse, jurabat. Coquus verò, malignitate eorum probè perspectà: Me quidem etsi, inquit, latueritis, pejeratum Deum non latebitis.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κἂν ἀνθρώπους ἐπιορκοῦντες λάθωμεν, ἀλλὰ τόν γε Θεὸν οὐ λήσομεν.

AFFABULATIO.

Fabula significat, quod licet homines pejerantes lateamus, Deum tamen non latebimus.

κέ. ΓΕΩΡΓΟΣ καὶ ΠΑΙΔΕΣ ΑΥΤΟΥ.

ΓΕΩΡΓΟΣ ὡς μέλλων καταλύειν τὸν βίον. καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας πεῖραν λαβεῖν τῆς γεωργίας, προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἔφη. Παῖδες ἐμοὶ, ἐγὼ μὲν ἤδη τὸν βίον ὑπεξέρχομαι ὑμεῖς δ', ἅπερ ἐν τῷ ἀμπέλῳ μοι κέκρυπται, ζητήσαντες εὑρήσετε πάντα. οἱ μὲν δὴ ὑπολαβόντες, θησαυρὸν ἐκεῖ πού κατορωρύχθαι, πᾶσαν τὴν ἀμπέλου γῆν καὶ

FABULA XXV.
Agricola, & filii ipsius.

AGRICOLA quidam vitæ excessurus, volensque filios suos periculum facere de agricultura, vocatis ipsis, Filii mei, ego jam è vita discedo, inquit: vos autem, si, quæ in vinea à me occultata sunt, quæsieritis, invenietis omnia. Illi igitur rati, thesaurum illic alicubi defossum esse, omnem vineæ terram post interitum patris defode-

τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς κατέσκαψαν. Καὶ θεσαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον. ἡ δὲ ἄμπελος καλῶς σκαπείσα, πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἀνέδωκεν.

foderunt. At thesaurum quidem non invenerunt: cæterum vinea pulchrè fossa; multiplicem fructum reddidit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κάματος θησαυρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

AFFABULATIO.

Fabula significat, laborem thesaurum esse hominibus.

κϛ'. ΔΕΣΠΟΤΗΣ καὶ ΚΥΝΕΣ.

ΑΝΗΡ ἐς ὑπὸ χειμῶνος ἐν τῷ αὐτοῦ προαστείῳ ἀποληφθεὶς,

FABULA XXVI.
Herus & Canes.

VIR quidam tempestate in suburbio deprehensus suo, primùm

πρῶτα μὲν τὰ πρόβατα κατέφαγεν, εἶτα, τὰς αἶγας. Τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπικρατοῦντος, καὶ τοὺς ἐργάτας βοῦς σφάξας ἐθοινήσατο. Οἱ δὲ Κύνες ταῦτα ἰδόντες, διελέχθησαν πρὸς ἀλλήλους. Φεύγωμεν ἀλλ' ἡμεῖς γε ἐντεῦθεν. Εἰ γὰρ τῶν ἐργατῶν βωῶν ὁ δεσπότης (ἡμῶν) οὐκ ἐφείσατο, πῶς ἡμῶν φείσεται;

oves, hinc capras comedit. Tempestate autem invalescente, operarios quoque boves jugulavit. ac comedit. Canes verò, id quum vidissent, inter se dixerunt: Fugiamus nos hinc. Si enim operariis bobus herus noster non pepercit; nobis quomodo parcet?

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τούτους μάλιστα φεύγειν καὶ φυλάττεσθαι χρὴ, οἵτινες οὐδὲ τῶν οἰκέων ἀπέχονται.

AFFABULATIO.

Fabula significat, eos maxime fugere & cavere oportere, qui ne suis quidem abstinent.

ηζ.

ΑΛΩΠΕΚΕΣ.

Ἀλώπηξ ἐν παγίδι ληφθεῖσα, καὶ ἀποκοπείσης τῆς οὐρᾶς Διαδρᾶσα, ἀβίωτον ὑπ' αἰσχύνης ἡγεῖτο τὸν βίον. Ἔγνω οὖν καὶ τὰς ἄλλας ἀλώπεκας τοῦτ' αὐτὸ νουθετῆσαι, ὡς ἂν τῷ κοινῷ πάθει τὸ ἴδιον συγκαλύψειεν αἶσχος. Καὶ δὴ πάσας ἀθροίσασα, παρῄνει τὰς οὐρὰς ἀποκόπτειν, ὡς οὐκ ἀπρεπὲς μόνον τοῦτο τὸ μέλος ὄν, ἀλλὰ καὶ περιτ-

FABULA XXVII.

Vulpes.

VULPES laqueo capta, quum abſciſſâ caudâ evaſiſſet, minime vitalem præ pudore exiſtimabat ſibi vitam. Itaque & aliis Vulpibus hoc idem perſuadere decrevit: ut communi malo ſuum celaret dedecus. Convocatis ergo omnibus, ſibi quoque ſuadet caudas ut præcidant, quod non modò parum decorum hoc membrum,

τὸν βάρος προσηρτημένον. Ὑπολαβοῦσα δὲ τις αὐτῶν, εἶπεν Ὦ αὕτη, ἀλλ' εἰ οὐ σοὶ τοῦτο προσέφερεν, οὐκ ἂν ἡμῖν αὐτὸ συνεβούλευες.

brum, ſed & onus ſupervacuum, & appendix quædam eſſet. Cui quædam ex ipſis reſpondens, Heus tu, niſi hoc è re tua eſſet, nobis non ſuaderes, inquit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων οὐ δι' εὔνοιαν τὰς πρὸς τοὺς πέλας ποιοῦνται συμβουλίας, διὰ δὲ τὸ αὐτοῖς συμφέρον.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, pravos homines non benevolentiâ, quâ proſequuntur alios, ſed ex utilitate ſua, conſilium iis dare.

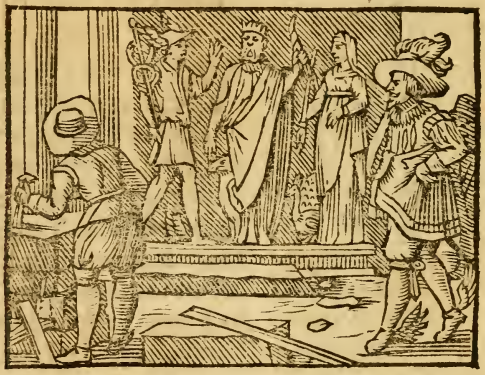

κή. ΕΡΜΗΣ καὶ ΑΓΑΛΜΑΤΟΠΟΙΟΣ.

Ἑρμῆς, γνῶναι βουλό-

FABULA XXVIII.
Mercurius & Statuarius.

MERCURIUS, ſcire

μῦθος, ἐν τίνι τιμῇ παρ' ἀνθρώποις ἐστὶν, ἥκεν εἰς ἀγαλματοποιεῖ, ἑαυτὸν εἰκάσας ἀνθρώπῳ. Καὶ θεασάμενος ἄγαλμα τῆς Διὸς, ἠρώτα, πόσου τις αὐτὸ πρίαιτο ἂν. Τοῦ δὲ εἰπόντος, Δραχμῆς, γελάσας, πόσου δ' ἂν τὴν Ἥρας; ἔφη. Εἰπόντος δὲ πλείονος, ἰδὼν καὶ τὸ ἑαυτοῦ ἄγαλμα, καὶ νομίσας, ὡς, ἐπειδὴ ἀγγελός ἐστι Θεῶν, καὶ κερδῶος. πολλοῦ αὐτοῦ δεῖν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι τὸν λόγον. ἤρετο δεύτερον αὐτὸν ὁ δὴ ἀγαλματοποιὸς ἔφη. Ἐὰν τοῦτος ὠνήσῃ, καὶ τοῦτον προσθήκην σοὶ δίδωμι.

re volens, quanti apud homines esset, assumptâ hominis formâ, in domum Statuarii venit: visaque statua Jovis, quanti inscriberet, rogavit. Quumque responderetur, Drachma, subrisit; &, quanti autem Junonis; inquit. Quumque venditor dixisset, Pluris; suam quoque inspiciens statuam, arbitratus, quum nuncius Deorum sit, & lucri præses, maximam sui ab hominibus haberi rationem, de sua rogavit. Cui Statuarius. Hasce si emeris, hæc cæteris accedet.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα κενοδόξον, ἐν εὐδαιμονίᾳ παρ' ἄλλοις ὄντα τιμῆς.

AFFABULATIO.

Fabula in hominem gloriosum; qui nullius apud alios est pretii.

κθ'. ΛΥΚΟΣ καὶ ΓΕΡΑΝΟΣ.

Λύκου λαιμῷ ὀστέον ἐπεπήχει, ὁ δὲ Γεράνῳ μισθὸν παρέξειν εἶπεν, εἰ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπιβαλοῦσα, τὸ ὀστοῦν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ ἐκβάλοι. Ἡ δὲ τοῦτ' ἐκβαλοῦσα, δολιχόδειρος οὖσα, τὸν μισθὸν ἐπεζήτει. Ὅστις γελάσας, καὶ τοὺς ὀδόντας θήξας, ἀρκεῖ σοι μισθὸς, ἔφη, τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ἐκ Λύκου στόματος καὶ ὀδόντον ἐξῆρες κά-

FABULA. XXIX. Lupus & Grus.

LUPUS gutturi quum os infixum haberet, mercedem Grui præbiturum dixit, si, injecto capite, os è gutture sibi eduxisset. Quod quum illa, ut quæ longo esset collo, eduxisset, mercedem flagitare cœpit. Ille subridens, dentesque exacuens, Sufficiat tibi, inquit, illa sola merces, quod ex ore Lupi dentibus-

ρον σῶαν, καὶ μηδὲν παθοῦσαν.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας, οἵτινες ἀπὸ κινδύνου διασωθέντες, τοῖς εὐεργέταις τοιαύτας ἀποτίνυσι χάριτας.

busque salvum caput & illæsum exemisti.

AFFABULATIO.

Fabula in homines, qui, à periculo servati, benè de se meritis gratiam ejusmodi persolvunt,

λ'.

ΑΛΙΕΥΣ.

Ἁλιεὺς ἔν τινι ποταμῷ ἠλίευεν. Διατείνας δὲ τὰ δίκτυα, καὶ τὸ ῥεῦμα προσλαβὼν ἑκατέρωθεν, καλωδίῳ προσήσας λίθον, τὸ ὕδωρ ἔτυπτεν, ὅπως οἱ

FABULA XXX.

Piscator.

PISCATOR in fluvio quodam piscabatur: extensisque retibus, ac fluxu comprehenso utrimque, funi alligato lapide, aquam verberare cœ-

ἰχθύες φεύγοντες, ἀσφαφυλάκτως τοῖς βρόχοις ἐμπέσωσι. Τῶν δή τι τόπων οἰκούντων τις θεασάμενος τοῦτο ποιοῦντα, ἐμέμφετο, ὡς τὸ ποταμὸν θολοῦντα, καὶ διειδὲς ὕδωρ μὴ συγχορεῦντα πίνειν, καὶ ὃς ἀπεκρίνατο. Ἀλλ' εἰ μὴ ὕτως ὁ ποταμὸς ταραχθείη, ἐμὲ δεινὸς λιμὸς ἔλοι ἀποθανεῖν.

cœpit: ut sic pisces incautè fugientes in retia inciderent. Id quum quidam ex iis, qui circa eum habitarent locum, facientem vidisset, expostulare cum eo, quod fluvium turbaret, claramque aquam bibi non sineret, qui respondit; Atqui nisi fluvius turbetur, mihi fame moriendum erit.

ΕΠΙ ΜΥΘΙΟΝ.

ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τὸ πόλεων οἱ δημαγωγοὶ τότε μάλιστα ἐργάζονται, ὅταν τὰς πατρίδας εἰς στάσιν παράγωσιν.

Affabulatio.

Fabula significat, civitatum præsides tunc maxime sua agere, quum eas in seditionem inducunt.

λά. ΛΥΚΟΣ καὶ ΓΡΑΥΣ

Λυκος λιμώττων, περιῄει ζητῶν τροφὴν Γενόμενος δὲ κατά τινα τόπον, ἤκουσε παιδίου κλαίοντος, καὶ Γραὸς λεγούσης αὐτῷ. Παῦσαι τοῦ κλαίειν. Εἰ δὲ μὴ, τῇ ὥρᾳ ταύτῃ. ἐπιδώσω σε τῷ Λύκῳ. Οἰόμενος δὲ ὁ Λύκος, ὅτι ἀληθεύει ἡ Γραῦς, ἵστατο πολλὴν ἐκδεχόμενος ὥραν. Ὡς δ' ἑσπέρα κατέλαβεν, ἀκούει πάλιν τῆς Γραὸς κολακευούσης τοῦ παι-

FABULA XXXI.
Lupus & Vetula.

LUPUS esuriens, cibum ut quæreret, vagabatur. Quumque ad quendam pervenisset locum, puerum plorantem, Anumque audivit quamdam, quæ illi diceret, Plorare desine. Sin minus, Lupo hac hora te traditura sum. Ratus igitur Lupus, seriò loqui Aniculam, diu admodum ibi expectavit. Quumque eum ibi op-

δίον, καὶ λεγέσης ἀυτῇ, Ἐὰν ἔλθῃ ὁ Λύκος δεῦρο, φονεύσομεν, ὦ τέκνον, αὐτόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Λύκος, ἐπορεύετο, λέγων. Ἐν ταύτῃ τῇ κώμῃ, ἄλλα μὲν λέγεσιν, ἄλλα δὲ πράττουσιν.

pressisset vespera, rursus Anum blandientem puerulo, ac dicentem ei audit. Si venerit hic Lupus, interficiemus eum, filii Quæ quum audisset, discessit Lupus, dixitque. In hac villa aliud dicunt, aliud faciunt (homines.)

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος πρὸς ἀνθρώπους, οἵτινες τὰ ἔργα τοῖς λόγοις οὐκ ἔχουσιν ὅμοια.

Affabulatio.

Fabula in homines, quorum facta verbis non respondent.

λϚ'.

ΚΥΝΕΣ.

Ἔχων ἵς δύο Κύνας,

Fabula XXXII.

Canes.

Quidam duos cum ha-

τὸν μὲν ἕτερον θηρεύειν ἐδίδαξε, τὸν δὲ λοιπὸν οἰκοφυλακεῖν. Καὶ δὴ εἴ ποτε ὁ Θηρευτικὸς ἤχρευέ τι, καὶ ὁ οἰκουρὸς συμμετεῖχεν αὐτῷ τῆς θοίνης. Ἀγανακτοῦντος δὲ τοῦ Θηρευτικοῦ, κἀκεῖνον ὀνειδίζοντος, εἴ γε αὐτὸς μὲν καθ' ἑκάστην μοχθεῖ, ἐκεῖνος δὲ μηδὲν πονῶν τοῖς αὐτοῦ τρέφεται πόνοις. ὑπολαβὼν αὐτὸς εἶπε. Μὴ ἐμὲ, ἀλλὰ τὸν δεσπότην μέμφου. Ὃς οὐ πονεῖν μὲ ἐδίδαξεν, ἀλλὰ πόνους ἀλλοτρίους ἐσθίειν.

haberet Canes, alterum venari, alterum domum servare docuit. Cæterum si quando Venaticus caperet aliquid, Domesticus particeps unà cum eo erat cœnæ. Id cum ægre ferret Venaticus, illique objiceret, quod, cum ipse quotidie laboraret, ille otiosus suis nutriretur laboribus, respondit. dixitque: Non me, sed herum reprehende; qui non laborare me, sed labores alienos comesse docuit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τοῦ νέων οἱ μηδὲν ἐπιστάμενοι οὐ μεμπτοί εἰσιν, ὅταν αὐτοὺς οἱ γονεῖς οὕτως ἀγάγωσιν.

AFFABULATIO.

Fabula significat, adolescentes, qui nihil sciunt, haud esse reprehendendos, quum eos sic educaverint parentes.

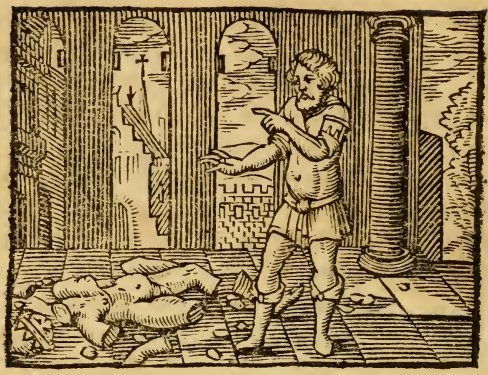

λγ' ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΤΑΘΡΑΥΣΑΣ ΑΓΑΛΜΑ.

Ἄνθρωπός τις ξύλινον ἔχων Θεὸν, πένης ὢν παθικέτευε τὸ ἀγαθοποιῆσαι αὐτόν. Ὡς δὲ ταῦτα ἔπραττεν, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐν πενίᾳ διῆγε, θυμωθεὶς, ἅρας αὐτὸν τῶν σκελῶν, ἐρρίψεν εἰς τὸ ἔδαφος. Προσκρουσάσης δὲ τῆς κεφαλῆς, καὶ αὐτίκα πλαθείσης, χρυσὸς ἔρρευσεν ὅτι πλεῖστος. Ὅπερ ὡς συνάγων ὁ ἄνθρωπος,

FABULA XXXVII. Homo perfractor ſtatuæ.

HOMO quidam, ligneum quum haberet Deum, & egeret, ſupplicabat ut ſibi beneficeret. Hæc igitur quum faceret, neque minus in paupertate degeret, iratus, cruribus eum arripuit, ac pavimento illiſit. Illiſo igitur capite, ac ſtatim diffracto, auri quam plurimum effluxit. Quod ille dum colligeret,

ἐβόα. Στρεβλὸς ὑπάρχεις ὡς γε οἶμαι, καὶ ἀγνώμων. Τιμῶντά σε γὰρ ἥκιστά με ὠφέλησας, τύψαντά δ' σε πολλοῖς καλοῖς ἀμοίβῃ.

ret, exclamabat: Perversus es, ut puto, & ingratus: qui dum te colerem; nihil mihi profuisti; verberanti autem plurima donasti bona.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ὠφελήσῃ τιμῶν πωνηρὸν ἄνθρωπον, τύπτων δ' αὐτὸν μᾶλλον ὠφελήσῃ.

AFFABULATIO.

Fabula significat, nullo commodo pravum coli hominem; qui cum majore verberetur.

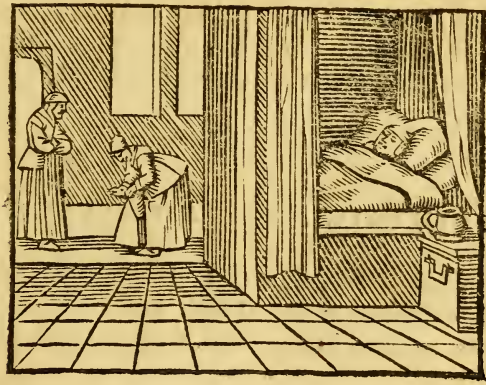

λδ'. ΓΥΝΗ καὶ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑΙ.

ΓΥΝΗ χῆρα φιλεργὸς, Θεραπαινίδας

FABULA XXXIV.
Mulier & Ancillæ

MULIER vidua, laboriosa, Ancil-

ἔχουσα, ταύτας εἰώθει νυκτὸς ἐγείρειν ἐπὶ τὰ ἔργα, πρὸς τὰς τῶν ἀλεκτρυόνων ᾠδάς. Αἱ δὲ συνεχῶς τῷ πόνῳ ταλαιπωρούμεναι, ἔγνωσαν, δεῖν τὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀποκτεῖναι ἀλεκτρυόνα, ὡς ἐκείνου νύκτωρ ἐξανιστάντος τὴν Δέσποιναν. Συνέβη δ' αὐταῖς τοῦτο Διαπραξμένοις, χαλεπωτέροις περιπεσεῖν τοῖς δεινοῖς Ἡ γὰρ Δεσπότις ἀγνοοῦσα τὴν τῶν ἀλεκτρυόνων ὥραν, ἐννυχώτερον ταύτας ἀνίστη.

las quum haberet, nocte cum gallicinio ad opus excitare eas solebat. Quæ assiduo defatigatæ labore, domesticum mactare gallum decreverunt, ut qui noctu excitaret Heram. Evenit autem ipsis, quum hoc fecissent, ut in graviora inciderent mala. Nam Hera, quum ignoraret gallorum horam, maturius multâque adhuc nocte eas excitabat.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἀνθρώποις τὰ βουλεύματα κακῶν αἴτια γίνεται.

AFFABULATIO.

Fabula significat, plerisque hominibus consilia malorum causas esse.

λέ.

ΚΟΜΠΑΣΤΗΣ.

Ἀ'ΝΗΡ τις ἀποδημήσας, εἶτα δὲ πάλιν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐπανελθὼν, ἀλλά τε πολλὰ ἐν διαφόροις ἠνδραγαθηκέναι χώραις ἐκόμπαζε, καὶ δὴ κἂν τῇ Ῥόδῳ πεπηδηκέναι πήδημα, οἷον οὐδεὶς τῶν ἐπ' αὐτοῦ δυνατὸς ἂν εἴη πηδῆσαι, πρὸς τοῦτο δὲ καὶ μάρτυρας τοὺς ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν ἔχειν. Τῶν δὲ παρόντων τις ὑπολαβὼν, ἔφη Ὦ οὗτος, εἰ ἀληθὲς

FABULA XXXV.

Jactator.

VIR quidam peregrinatus, deinde in patriam reversus, cum alia multa diversis viriliter gessisse locis jactabat: tum Rhodi saltasse saltum, quem nullus ejus loci saltare potuisset, quin & testes, qui interfuissent, habere se ajebat. Quidam autem ex iis, qui adèrant, Heus tu, respondit, si verum hoc est, nihil tibi opus

τῦτ' ἐςιν, ἐδὲν δεῖ σοι μαρτύρων. Ἰδὰ ῥόδος, ἰδὰ καὶ τὸ πήδημα.

testibus; En Rhodus, en & saltus.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ ῥρόχειρος ἡ τὸ ῥράγματος ἀπόδειξις ᾖ, πᾶς λόγος ῥαιτλός ἐςιν

ΑΡΡΑΒULATIO.

Fabula significat, nisi promta rei demonstratio sit, verba omnia vana & supervacua esse.

λς'

ΚΑΚΟΠΡΑΓΜΩΝ.

ΑΝΗΡ κακοῥράγμων εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς ἦκεν Ἀπόλλωνα, πειρᾶσαι τῦτον βελόμενος. Καὶ δὴ λαβὼν ςρυθίον ἐν τῇ χειρὶ,

FABULA XXXVI.

Malignus.

VIR malignus ad eum qui Delphis est, se contulit Apollinem; tentaturus eum (scilicet.) Ergò com-

pre-

καὶ τὸν τῇ ἐσθῆτι σκεπάσας, ἔρη τε τὸ τρίποδα ἔγγισα, καὶ ἤρετο τὸν Θεὸν, λέγων. Ἄπολλον, ὁ κῦ χείρας φέρω, πότερον ἔμπνουν ἐστὶν, ἢ ἄπνουν; βελόμενος, ὡς, εἰ μὲν ἄπνουν εἴποι, ζῶν ἀναδείξας τὸν στρουθίον εἰ δ' ἔμπνουν, εὐθὺς ἀποπνίξας, νεκρὸν ἐκεῖνο προενεγκεῖν. Ὁ δὲ Θεὸς τὸ κακότεχνον αὐτοῦ γνοὺς ἐπίνοιαν, εἶπεν. Ὁπότερον, ὦ ξένε, βέλῃ ποιῆσαι, ποίησον. Παράσοι κεῖται γὰρ τὸ προῖξαι, ἤτοι ζῶν, ὃ κατέχεις, ἢ νεκρὸν ἀποδείξαι.

prehenso manu passerculo, coque veste contecto: proxime tripodem stetit, rogavitque Deum, Utrumne, Apollo, inquit, quod manu teneo, vivum est, an mortuum? ut, si mortuum diceret, vivum ostenderet passerculum; sin vivum, statim suffocatum, mortuum produceret. Verùm Deus, mentis ejus quum versutiam perspiceret. Utrum, heus tu, facere vis, facito, inquit. Penes te enim est facere illud; sive vivum, quod contines, sive mortuum, producere velis.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ θεῖον ἀπαραλόγιστον καὶ ἀλάθητον.

AFFABULATIO.

Fabula significat, numen neque decipi posse, neque quicquam latere.

λζ'.

ΠΑΙΣ καὶ ΜΗΤΗΡ.

Παῖς ἐκ διδασκαλείου τὴν τοῦ συμμαθητοῦ δέλτον κλέψας, ἤνεγκε τῇ Μητρί. Τῆς δὲ μὴ ὅπως πληξάσης, μᾶλλον μὲν ἀποδεξαμένης, προϊόντα τοῖς χρόνοις ἤρξατο καὶ μείζω κλέπτειν. Ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ ποτε ληφθείς, ἀπήχθη τῷ ὡρῶς θάνατον. Τῆς δὲ Μητρὸς ἑπομένης καὶ ὀλοφυρομένης, ἐκέλευε τοὺς δημίους ἐᾶσαι, βρα-

FABULA XXXVII.

Puer & Mater.

PUER ex literario ludo condiscipuli furatus librum, ad Matrem eum detulit. Quæ quum non corripuisset eum, quin & libenter admisisset; provectus ætate & majora furari cœpit. In ipso autem furto aliquando deprehensus, rectà ad mortem deductus fuit. Ibi, sequente & lugente Matre, ille carnifices orare, quædam in aurem

χέα ἵνα τῇ Μητρὶ διαλεχθῆναι πρὸς τὸ ὦς. Τῆς δὲ ἔχέως τῷ στόματι τὸ Παιδὸς προσθείσης, ἐκεῖνο τὸ ὦς, τοῖς ὀδοῦσι δακὼν, ἀφείλετο. Τῆς δὲ Μητρὸς, καὶ τῶν ἄλλων κατηγορούντων, ὡς οὐ μόνον κέκλοφεν, ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς τὴν Μητέρα ἠσέβηκεν, ἐκεῖνος εἶπεν. Αὐτὴ γὰρ μοι τῆς ἀπωλείας γέγονεν αἰτία. Εἰ γὰρ, ὅτε τὴν βέλτον ἐκεκλόφειν, ἐπέπληξέ μοι, ἐκ ἂν μέχρι τούτων χωρήσας, νῦν ἠγόμην ὑπὸ τῆς θάνατον.

rem Matri narrare sibi (ut liceret.) Quæ quum illico ori filii se admovisset, ille aurem, dentibus comprehensam, morsu abstulit. Matre autem, aliisque eum accusantibus, quod non solum furatus, sed & in Matrem impius esset; ille Hæc enim mihi calamitatis, inquit, fuit causa. Si enim, quum furatus librum essem, me corripuisset, non hucusque processissem, nec ducerer ad mortem.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὰ μὴ καλ' ἀρχὰς κολαζόμενα ὑπὸ μείζον αὐξάνει τὰ κακά.

AFFABULATIO.

Fabula significat, eorum, qui non in principio puniuntur, in majus augeri mala.

λή. ΑΛΩΠΗΞ καὶ ΤΡΑΓΟΣ.

Ἀλώπηξ καὶ Τράγος διψῶντες, εἰς φρέαρ κατέβησαν. Μετὰ δὲ τὸ πιεῖν, τῷ Τράγῳ σκεπτομένῳ πῶς ἄνοδον, ἡ Ἀλώπηξ ἔφη. Θάρσει, χρήσιμόν τι καὶ εἰς τοῦτο ἀμφοτέρων σωτηρίαν ἐπινενόηκα. Εἰ γὰρ ὀρθὸς σταθεὶς, τὰς ἐμπροσθίους τῶν ποδῶν τῷ τοίχῳ προστερείσεις, καὶ τὰ κέρατα ὁμοίως εἰς τὸ μπροσθεν κλινεῖς, ἀναβαμοῦμαι διὰ τῶν σῶν

FABULA XXXVIII.
Vulpes & Hircus.

VULPES & HIRCUS sitientes, in puteum descenderunt. Postquam autem bibissent, Hirco indagante, quomodo ascenderet, Vulpes, Confide, inquit: utile aliquid, ac in utriusque salutem excogitavi. Si enim erectus, pedibusque anterioribus parieti innixus steteris; similiterque cornua in anteriorem partem inclina-

ve-

αὐτὴ νώτων & κεράτων, καὶ ἔξω τε φρέατος ἐκεῖθεν πηδήσασα, καί σε κἀγὼ τοῦτο ἀνασπάσω ἐντεῦθεν. Τῷ δὲ Τράγῳ ὡρὸς τοῦτο ἑτοίμως ὑπηρετησαμένῳ, ἐκείνη τε φρέατος ἔτως ἐκπηδήσασα, ἐσκίρτα τε καὶ σόμιον ἡδομένη. Ὁ δὲ Τράγος αὐτὴν ἐμέμφετο, ὡς παραβαινούσαν τὰς συνθήκας. Ἡ δ', Ἀλλ' εἰ τοσαύτας, εἶπε, φρένας ἐκέκτησο, ὁπόσας ἐν τῷ πώγωνι τρίχας, ὃ πρότερον ἂν κατέβης πρὶν ἢ πάλιν ἄνοδον σκέψασθαι.

veris; ipsa, ubi me tergo cornibusque tuis insistens, expediero, extraque puteum exsiliero, & te postea educam exinde. Quod officium quum prompte præstitisset Hircus; ac illa sic puteo exsiliisset, circum os putei cum voluptate exsultabat. Accusabat autem eam Hircus, quod transgressa pactum esset. Ad quod illa. Si tot, inquit, mentes, quot in barba pilos possideres, non ante descendisses, quam de ascensu cogitasses.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔστω καὶ ἡ φρόνιμον ἄνδρα δεῖ πρότερον τὰ τέλη τῶν πραγμάτων σκέπτεσθαι, εἶθ' ἕτως αὐτοῖς ἐγχειρεῖν.

AFFABULATIO.

Fabula significat, prudentem virum oportere prius fines considerare rerum; atque ita aggredi ipsas.

λϑ' ΑΝΘΡΩΠΟΣ. καὶ ΚΥΩΝ.

ΑΝθρωπός τις ἡτοίμασε δεῖπνον ἑστιᾶσων ἕνα τῶν φίλων αὐτῷ καὶ ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ Κύων αὐτοῦ ἄλλον Κυνα ἐκάλει, λέγων. Ὦ φίλε, δεῦρο, συνδείπνησόν μοι. Ὁ δὲ προσελθὼν, χαίρων ἤσθιε, βλέπων δὲ μέγα δεῖπνον, βοῶν ἐν τῇ καρδίᾳ. Βαβαί, πόση μοι χαρὰ ἀρα ἐξαπιναίως ἐφάνη; τραφήσομαί τε νῦν, καὶ εἰς κόρον δειπνήσω, ὥστε μὲ οὐδεὶς μηδαμῶ γε

FABULA XXXIX. Homo & Canis.

HOMO quidam parabat cœnam, accepturus amicum quendam ſuum & familiarem. Cujus Canis alium item invitabat Canem: qui, O amice, inquiebat, veni, una mecum cœna. Atque is ubi acceſſiſſet, lætus, magnam illam ſpectans cœnam, aſtabat ſecumque, Papæ, quantum mihi nunc, inquiebat, gaudium evenit! quip-

πεινᾶσαι. Ταῦτα καθ' ἑαυτὸν λέγοντος τοῦ Κυνὸς, καὶ ἅμα σείοντος τὴν κέρκον, ὡς δὴ εἰς τὸν φίλον θαῤῥοῦντος, ὁ μάγειρος, ὡς εἶδε τοῦτον ὧδε κἀκεῖσε τὴν κέρκον περιστρέφοντα, κατασχὼν τὰ σκέλη αὐτοῦ, ἔῤῥιψε παραχρῆμα ἔξωθεν τῶν θυρίδων. Ὁ δὲ κατιὼν, ἀπῄει μεγάλως κράζων. Τῶν τις δὲ Κυνῶν, τῶν κατ' ὁδὸν αὐτῷ συναντώντων, ἐπηρώτα. Πῶς ἐδείπνησας, φίλος; Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπολαβὼν ἔφη. Ἐκ τῆς πολλῆς πόσεως μεθυσθεὶς ὑπὲρ κόρον, οὐδὲ τὴν ὁδὸν αὐτὴν, ὅθεν ἐξῆλθον, οἶδα.

am, unde egressus sum,

quippe qui nutriar, & ad satietatem cœnabo, ita ut nullo modo cras esuriam. Hæc secum dum diceret Canis, simulque caudam moveret, ut qui jam amico fideret, cocus, ut videt ipsum hoc atque illuc caudam vibrantem, arreptum cruribus, statim de fenestris dejecit. Qui quum decidisset, magno cum clamore abibat. Cui quum Canis quidam in via occurrisset, quomodo cœnatus es, amice? inquit. Qui respondit. Multo potu supra satietatem inebriatus, ne ipsam quidem vinovi.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ θαῤῥεῖν τοῖς ἐξ ἀλλοτρίων εὖποιεῖν ἐπαγγελλομένοις.

AFFABULATIO.

Fabula significat, non oportere confidere iis, qui ex alienis benefacere pollicentur.

FA-

μ'.

ΞΥΛΕΥΟΜΕΝΟΣ. καὶ ΕΡΜΗΣ.

Ξυλευόμενός τις παρὰ τῷ ποταμῷ τὴν οἰκεῖον ἀπέβαλε πέλεκυν. Ἀμηχανῶν τοίνυν παρὰ τὴν ὄχθην καθίσας ὠδύρετο. Ἑρμῆς δὲ μαθὼν τὴν αἰτίαν, καὶ οἰκτείρας τὸν ἄνθρωπον, καταδὺς εἰς τὸν ποταμὸν, χρυσοῦν ἀνή-

FABULA XL.

Lignator & Mercurius.

LIGNATOR quidam apud fluvium ſuam amiſit ſecurim, Inops igitur conſilii, juxta ripam ſedebat, ac plorabat. Mercurius autem, intellectâ cauſâ, ac miſeratus hominem, urinatus in fluvium, auream ſuſtulit ſecurim; &

νεγκε πέλεκυν, καὶ, εἰ ἑτός ἐστιν, ὃν ἀπώλεσεν, ἤρετο. Τοῦ δὲ μὴ τοῦτον φήσαντος, αὖθις καταβὰς ἀργυροῦν ἀνενέγκατο. Τοῦ δὲ μηδὲ τοῦτον φήσαντος τὸν οἰκεῖον εἰπόντος, ἐκ τρίτου καταβὰς ἐκεῖνον τὸν οἰκεῖον ἀνήνεγκε. Τοῦ δὲ τοῦτον ἀληθῶς φήσαντος τὸν ἀπολωλότα φαμέναι, Ἑρμῆς ἀποδεξάμενος αὐτοῦ τὴν δικαιοσύνην, πάντας αὐτῷ ἐδωρήσατο. Ὁ δὲ συγγενόμενος, πάντα τοῖς ἑταίροις τὰ συμβάντα διεξῆλθεν. Ὧν εἷς καὶ τὰ ἴσα διαπραξάσθαι ἐβουλεύσατο καὶ πρὸς τὸν ποταμὸν ἐλθὼν, καὶ τὴν οἰκείαν ἀξίνην ἐξεπίτηδες ἀφεὶς εἰς τὸ ῥεῦμα, κλαίων ἐκάθητο. Ἐπιφανεὶς δὲ ὁ Ἑρμῆς καὶ κείνῳ, καὶ τὴν αἰτίαν μαθὼν τοῦ θρήνου, καταβὰς ὁμοίως χρυσῆν ἀξίνην ἐξήνεγκεν, καὶ ἤρετο, εἰ ταύτην ἀπέβαλε. Τοῦ δὲ σὺν ἡδονῇ, καὶ Ἀληθῆ

&c, An hæc esset quam perdiderat, rogauit. Illo negante, iterum urinatus, argenteam sustulit. Illo neque hanc esse suam dicente, tertio urinatus, illam ipsam (quam perdiderat) sustulit. Qui quum vere hanc esse, quæ esset perdita, dixisset; probatâ æquitate ejus, Mercurius omnes ei donavit. Qui simul ac ad socios venisset, quæcunque eveniissent, exposuit. Quorum unus eadem facere decrevit: qui ad fluvium se contulit, suamque consultò securim in profluentem demisit; ploravitque eodem modo, ac sedit. Apparuit igitur Mercurius & illi: causâque ob quam ploraret intellectâ, urinatus similiter; auream extulit securim; atque utrum hanc amisisset, rogavit. Qui quum vehe-

θῶς ἥδ' ἐστὶ, φήσαντος, μισήσας ὁ Θεὸς τ' τοσαύτην ἀναίδειαν. ἐ μόνον ἐκείνῳ κατέχειν, ἀλλ' ἐδὲ τὴν οἰκείαν ἀπέδωκεν.

menter gavisus, eam ipsam esse diceret; tantam aversatus impudentiam Deus, non modo illam servavit, sed ne propriam quidem reddidit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὅσον τοῖς δικαίοις τὸ θεῖον συναίρεται, τοσοῦτον τοῖς ἀδίκοις ἐναντιοῦται.

AFFABULATIO.

Fabula significat, quantum justis auxiliatur, tantum injustis adversari Deum.

LECTORI.

UT utrâque eloquentia juventus juxta, & quam commodissime, exerceatur, curæ iis vel inprimis esse oportet, quibus ea est commissa. Socratis exemplo. Qui, ut in Phædone extat, ne sine exercitio poëtices vitâ excederet à Deo monitus; & monenti paruit, &, cum Fabulas contexere non didicisset, ex Æsopo eas mutuavit. Ad quod exercitium ut Avienus præeat, fabellas, quas (ut erat seculum) non infeliciter interdum expressit, superioribus adjecimus. Ut juventus, postquam prima dulcis & inaffectatæ sapientiæ ac Linguæ Græcæ tirocinia, Æsopo debere didicit, Carminis scribendi argumentum ex eodem petat; ex Avieno, sed cum cautione, modum.

AVIENUS

THEODOSIO.

DUBITANTI *mihi*, *Theodosi optime*, *quonam literarum titulo nostri nominis memoriam mandaremus*, *Fabularum textus occurrit*, *quod in his urbanè concepta falsitas doceat*, *& non incumbat necessitas veritatis. Nam quis tecum de oratione, quis de poëmate loqueretur? quum in utroque literarum genere & Atticos Græcâ eruditione superes, & Latinitate Romanos? Hujus ergo materiæ ducem nobis Æsopum noveris, qui responso Delphici Apollinis monitus ridicula orsus est, ut legenda firmaret. Verùm has pro exemplo fabulas & Socrates divinis operibus indidit, & poëmati suo Flaccus optavit, quod in se sub jocorum communium specie vitæ argumenta contineant, quæ Græcis jambis Babrias repetens in duo volumina coarctavit. Phædrus etiam partem aliquam quinque in libellos resolvit. De his ergo ad quadraginta & duas in unum redactas fabulas edidi, quas rudi Latinitate compositas elegis sum explicare conatus. Habes ergo opus quo animum oblectes, ingenium exerceas, sollicitudinem leves, totumque vivendi ordinem cautus agnoscas. Loqui vero arbores, feras cum hominibus gemere, verbis certare volucres, animalia videre fecimus, ut pro singulorum necessitatibus vel ab ipsis animi sententia proferatur.*

ÆSO-

ÆSOPI FABULÆ XLII.

A B
AVIENO

Elego carmine conscriptæ,

RUSTICA & LUPUS. 1

Rustica ploranti Parvo juraverat olim,
Ni taceat, rabido quod foret esca lupo.
Credulus hanc vocem Lupus audiit, & manet ipsas
Pervigil ante fores, irrita vota gerens.
Nam lassata Puer nimiæ dat membra quieti:
Spem quoque raptori sustulit inde fames.
Hunc ubi sylvarum repetentem lustra suarum
Jejunum conjux sensit adesse lupa:
Cur, inquit, nullam defers de more rapinam,
Languida consumptis sed trahis ora genis?
Ne mireris, ait, deceptum fraude maligna
Vix miserum vacua delituisse fuga.
Nam quæ præda, rogo, quæ spes contingere posset
Jurgia nutricis cum mihi verba darent?
Hæc sibi dicta putet, seque hac sciat arte notari,
Fœmineam quisquis credidit esse fidem.

AQUILA & TESTUDO. 2

Pennatis avibus quondam testudo locuta est,
Si quis eam volucrem constituisset humi.

Protinus è rubris conchas proferret arenis,
Queis pretium nitido cortice bacca daret;
Indignans ſibimet, tardo quod ſedula greſſu
Nil ageret toto perficeretque die.
Aſt ubi promiſſis aquilam fallacibus implet,
Experta eſt ſimilem perfida lingua fidem.
Et male mercatis dum quærit ſydera pennis,
Occidit infelix alitis ungue fero. (ris.
Tum quoque ſublimis quum jam moreretur in au-
Ingemuit votis hæc licuiſſe ſuis.
Nam dedit exoſæ poſthæc documenta quietis,
Non ſine ſupremo magna labore peti.
Si quicunque nova ſublatus laude tumeſcit,
Dat meritò pœnas dum meliora petit.

CANCRI. 3

Curva retrocedens quum fert veſtigia cancer,
hiſpida ſaxoſis terga reliſit aquis.
Hunc genitrix facili dum vult procedere greſſu,
Talibus alloquiis præmonuiſſe, ferunt:
Ne tibi tranſverſo placeant hæc devia, Nate,
Rurſus in obliquos neu velis ire pedes.
Sed niſu contenta ferens veſtigia recto
Innocuos prono tramite ſiſte gradus.
Cui natus, Faciam, ſi mi præceſſeris, inquit,
Rectaque monſtrantem certior ipſe ſequar.
Nam ſtultum nimis eſt, cum tu praviſſima tentes,
Alterius cenſor ut vitioſa notes.

Bo-

Boreas & Sol. 4

Immitis Boreas, placiduſque ad ſydera Phœbus,
Jurgia cum magno conſeruêre Jove;
Quis prior inceptum peragat (mediumq; per orbem
Carpebat ſolitum forte viator iter:)
Convenit hanc potius liti præfigere cauſam,
Pallia nudato decutienda viro.
Protinus impulſus ventis circumtonat æther,
Et gelidus nimias depluit imber aquas.
Ille magis duplicem lateri circumdat amictum,
Turbida ſummotis quo trahit aura ſinus.
Sed tenues radios paulatim increſcere Phœbus
Juſſerat, ut nimio ſurgeret igne jubar,
Donec laſſa volens requieſcere membra viator,
Sepoſita feſſus veſte ſederet humi.
Tunc victor docuit præſentia numina Titan,
Nullum præmiſſis vincere poſſe minis.

Rusticus & Asinus. 5

Metiri ſe quemque decet, propriiſque juvari
Laudibus, alterius nec bona ferre ſibi,
Ne detracta gravem faciens miracula riſum;
Cœperit in ſolis quum remanere malis.
Exuvias aſinus defuncti forte leonis
Repperit, & ſpoliis induit ora novis.
Aptavitque ſuis incongrua tegmina membris:
Et miſerum tanto preſſit honore caput.
Aſt ubi terribilis animo circumſtetit horror.

Pigraque præsumptus venit in ossa vigor.
Mitibus ille feris communia pabula calcans
Turbabat pavidas per sua rura boves.
Rusticus hunc magna postquam deprendit ab aure
Correptum vinclis verberibusque domat.
Et simul abstracto denudans corpora tergo,
Increpat his miserum vocibus ille pecus:
Forsitan ignotos mutato tegmine fallas:
At mihi qui quondam, semper Asellus eris.

RANA & VULPES. 6

Edita gurgitibus olimque immersa profundo,
Et luteis tantum semper amica vadis,
Ad superos colles herbosaque prata recurrens,
Mulcebat miseras turgida Rana feras.
Callida ceu posset gravibus succurrere morbis,
Et vitam ingenio continuare suo,
Nec se Pæonio jactat censura magistro,
Quamvis perpetuos curet in orbe Deos.
Tunc Vulpes, pecudum ridens astuta quietem,
Verborum vacuam prodidit esse fidem.
Hæc dabit ægrotis, inquit, medicamina membris,
Pallida cæruleus cui notat ora color.

CANIS. 7

Forte canis quondam nullis latratibus horrens,
Nec patulis primum rictibus ora trahens;
Mollia sed pavidæ summittens verbera caudæ,
Concitus audaci vulnera dente dabat.

Hunc

Hunc dominus, ne quem probitas simulata lateret
Jusserat in rabido gutture ferre nolam.
Faucibus innexis crepitantia subligat æra,
Quæ facili motu signa cavenda darent.
Hæc tamen ille sibi credebat præmia ferri,
Et similem turbam despiciebat ovans:
Tunc insultantem senior de plebe superbum
Aggreditur tali singula voce monens:
Infelix, quæ tanta rapit dementia sensum,
Munera pro meritis si cupis ista dari.
Non hoc virtutis decus ostentatur in ære,
Nequitiæ testem sed geris inde sonum.

CAMELUS. 8

Contentum propriis sapientem vivere rebus,
Nec cupere alterius fabula nostra monet:
Indignata cito ne stet fortuna recursu,
Atque eadem minuat quâ dedit ante rotâ.
Corporis immensi fertur pecus isse per auras,
Et magnum precibus sollicitasse Jovem:
Turpe nimis cunctis irridendumque videri,
Insignes geminis cornibus ire boves,
Et solum nulla munitum parte camelum,
Objectum cunctis expositumque feris.
Jupiter arridens, postquam sperata negavit,
Insuper & magnæ sustulit auris onus.
Vive minor merito, cui sors non sufficit, inquit,
Et tua perpetuum, livide, damna geme.

VIATORES. 9.

Montibus ignotus curvisque in vallibus arctum
Cum socio quidam suscipiebat iter.
Securi, ut quodcunque malum fortuna tulisset
Robore collato posset uterque pati.
Dumque per inceptum vario sermone feruntur,
In medium præceps convenit ursa viam.
Horum alter facili comprendens robora cursu,
In viridi trepidum fronde pependit onus:
Ille trahens nullo jacuit vestigia gressu,
Exanimem fingens, corpore lapsus humi.
Continuo prædam cupiens fera sæva cucurrit,
Et miserum curvis unguibus ante levat.
Verum ubi concreto riguerunt membra timore,
(Nam solitus mentis liquerat ossa calor)
Plane olidum credens, quamvis jejuna, cadaver,
Delerit, & lustris conditur ursa suis.
Sed quum securi paulatim in verba rediissent,
Liberior justo, qui fuit ante fugax:
Dic sodes quidnam trepido tibi retulit ursa:
Nam secreta diu multaque verba dedit.
Magna quidem monuit, tamen hæc quoque maxima
Quæ misero semper sunt facienda mihi: (jussit,
Ne facile alterius repetat consortia, dixit.
Rursus ab insana ne capiare fera.

EQUES. 10

Calvus eques capitis solitus religare capillos,
Atque alias nudo vertice ferre comas,

Ad

Ad campum nitidis venit conſpectus in armis,
Et facilem frenis flectere cœpit equum.
Hujus ab adverſo boreæ ſpiramina perflant
Ridiculum populo conſpiciente caput:
Nam mox dejecto nituit frons nuda galero,
Diſcolor appoſita quæ fuit ante coma.
Ille ſagax tantis quod riſus millibus eſſet,
Diſtulit admota calliditate jocum:
Quid mirum referens poſitos fugiſſe capillos,
Quem prius æquævæ deſeruêre comæ?

OLLÆ. 11

Eripiens geminas ripis cedentibus ollas,
Inſanis pariter flumen agebat aquis:
Sed diverſa duas ars & natura creavit,
Ære prior fuſa eſt, altera ficta luto.
Diſpar erat fragili & ſolido concordia motus,
Incertumque vagus amnis habebat iter.
Ne tamen eliſam confringeret ærea teſtam,
Jurabat ſolitam longius ire viam.
Ille timens ne quid levibus graviora nocerent,
Et quia nulla brevi eſt cum meliore fides,
Quamvis ſecuram verbis me feceris, inquit,
Non timor ex animo decutiendus erit.
Nam me ſive tibi, ſeu te mihi conferat unda,
Semper ero ambobus ſubdita ſola malis.

RUSTICUS. 12

Ruſticus impreſſo molitus vomere terram
Theſaurum ſulcis proſiluiſſe videt.

Mox

Mox indigna animo properante reliquit aratra,
Semina compellens ad meliora boves.
Continuo ſuplex Telluris conſtruit aras,
Quæ ſibi depoſitas ſponte dediſſet opes.
Hunc Fortuna novis gaudentem provida rebus
Admonet, immunem ſe quoque thure dolens:
Nunc inventa meis non prodis munera templis,
Atque alios mavis participare Deos.
Sed quum ſubrepto fueris triſtiſſimus auro,
Me primam lachrymis ſollicitabis inops.

TAURUS & HIRCUS. 13

Immenſum Taurus fugeret quum forte Leonem,
Tutaque deſertis quæreret antra viis,
Speluncam reperit, quam tunc hirſutus habebat,
Ciniphii Ductor qui gregis eſſe ſolet.
Poſt ubi ſummiſſâ meditantem irrumpere fronte
Obvius obliquo terruit ore Caper;
Triſtis abit, longaque fugax de valle loquutus,
(Nam timor expulſum jurgia ferre vetat)
Non te demiſſis ſetoſum, putide, barbis,
Illum qui ſupereſt conſequiturque tremor.
Nam ſi diſcedat, noſces, ſtultiſſime, quantum
Diſcrepet à Tauri viribus Hircus olens.

SIMIA. 14

Jupiter in toto quondam quæſiverat orbe,
Munera natorum qui meliora daret.
Certatim ad regem currit genus omne ferarum,
Permixtumque homini cogitur ire pecus.

Sed

Sed nec ſquamigeri deſunt ad jurgia piſces,
Et quidquid volucrum purior aura vehit.
Inter quos trepidæ ducebant pignora matres
Judicio tanti diſcutienda Dei. (tum,
Tunc brevis informem traheret quum Simia na-
Ipſum etiam in riſum compulit illa Jovem.
Hanc tamen ante alias rumpit turpiſſima vocem,
Dum genitrix crimen ſic abolere cupit:
Jupiter hoc norit, maneat victoria ſi quem,
Judicio ſupereſt omnibus iſte meo.

GRUS & PAVO. 15

Threticiam volucrem fertur Junonius Ales
Communi ſociam continuaſſe cibo.
Namque inter varias fuerat diſcordia formas,
Magnaque de facili jurgia lite trahunt:
Quod ſibi multimodo fulgerent membra decore,
Cæruleam facerent livida terga Gruem.
Et ſimul erectæ circumdans tegmina caudæ
Sparſerat arcanum rurſus in aſtra jubar.
Illa licet nullo pennarum certet honore,
His tamen inſultans vocibus uſa fuit:
Quamvis innumerus plumas variaverit ordo,
Merſus humi ſemper florida terga geris.
Aſt ego deformi ſublimis in aëra penna.
Proxima ſideribus numinibuſque feror.

QUERCUS & CALAMI. 16

Montibus è ſummis radicitus eruta quercus
Decidit inſani turbine victa noti.
Quam tumidis ſubter decurrens alveus undis
Suſcipit, & fluvio præcipitante rapit.
Verùm ubi diverſis impellitur ardua ripis,
In fragiles calamos grande reſedit onus.
Tunc ſic exiguo connectens ceſpite ramos,
Miratur liquidis quod ſtet arundo vadis.
Se quoque tum vaſto necdum conſiſtere trunco,
Aſt illam tenui cortice ferre minas.
Stridula mox blando reſpondens canna ſuſurro,
Seque magis tutam debilitate docens:
Tu rabidos, inquit, ventos, ſævaſque procellas
Deſpicis. & totis viribus acta ruis.
Aſt ego ſurgentes paulatim demoror auſtros,
Et quamvis levibus provida cedo notis.
In tua præruptis offendit robora nimbus,
Motibus aura meis ludificata perit.
Hæc nos dicta monent, magnis obſiſtere fruſtra,
Paulatimque truces exſuperare minas.

VENATOR & TIGRIS. 17

Venator jaculis haud irrita vulnera torquens
Turbabat rapidas per ſua luſtra feras.
Tum pavidis audax cupiens ſuccurrere Tigris
Verbere commotas juſſit adeſſe minas.
Ille tamen ſolito contorquens tela lacerto
Nunc tibi qualis eram, nuncius iſte refert.

Et

Et ſimul emiſſum tranſegit vulnera ferrum,
Perſtrinxitque citos haſta cruenta pedes.
Molliter adfixum traheret quum ſaucia telum,
A trepida fertur Vulpe retenta diu.
Dum quiſnam ille foret, qui talia vulnera ferret,
Aut ubinam jaculum delituiſſet agens?
Illa gemens, fractoque loqui vix murmure cœpit,
(Nam ſolitas voces ira dolorque rapit:)
Nulla quidem medio convenit in aggere forma.
Quæque oculis obſit non repetenda meis;
Sed cruor & validis in nos directa lacertis
Oſtendunt aliquem tela fuiſſe virum.

ARMENTA & LEO. 18

Quattuor immenſis quondam per prata juvencis
Fertur amicitiæ tanta fuiſſe fides,
Ut ſimul emiſſos nullus divelleret error,
Rurſus & è paſtu turba rediret amans.
Hos quoque collatis inter ſe cornibus, ingens
Dicitur in ſylvis pertimuiſſe Leo.
Dum metus oblatam prohibet tentare rapinam,
Et conjuratos horret adire boves.
Sed quamvis audax factiſque immanior eſſet,
Taurorum ſolus viribus impar erat.
Protinus adgreditur pravis inſiſtere verbis
Colliſum cupiens diſſociare pecus.
Et poſtquam dictis animos disjunxit acerbis,
Invaſit miſerum diripuitque gregem.
Tum quidam ex illis, vitam ſervare quietam

Qui

Qui cupiet, noſtrâ diſcere morte poteſt.
Neve cito admotas verbis fallacibus aureis
Impleat, aut veterem deſerat ante fidem.

DUMUS & ABIES. 19

Horrentes Dumos Abies pulcherrima riſit,
Quum facerent formæ jurgia magna ſuæ.
Indignum referens cunctis certamen haberi,
Quod meritis nullus ſe ſociaret honor.
Nam mihi deductum ſurgens in nubila corpus,
Vorticis erectas tollit in aſtra comas.
Puppibus & patulis media cum ſede locantur,
In me ſuſpenſos explicat aura ſinus.
At tibi deformem quod dant ſpineta figuram
Deſpectum cuncti præteriere viri.
Ille refert, nunc læta quidem bona ſola fateris,
Et noſtris frueris imperioſa malis.
Sed quum pulera minax ſuccidit membra ſecuris,
Quam velles ſpinas tunc habuiſſe meas.

PISCATOR & PISCIS. 20

Piſcator ſolitus prædam ſuſpendere ſeta,
Exigui Piſcis vile trahebat onus.
Sed poſtquam ſuperas captum perduxit ad auras,
Atque avido fixum vulnus ab ore tulit:
Parce precor ſupplex, lacrymis affatur obortis:
Nam quanta ex noſtro corpore damna feres?
Nunc me ſaxoſis genitrix fœcunda ſub antris
Fudit, & in propriis ludere juſſit aquis.

Tolle

Tolle minas, tenerumque tuis ſine creſcere menſis
Hæc tibi me rurſum littoris unda dabit:
Protinus immenſi depaſtus cærula ponti
Pinguior ad calamum ſponte recurro tuum.
Ille neſas captum referens abſolvere piſcem;
Difficiles queritur caſibus eſſe vices.
Nam miſerum eſt, inquit, præſentem amittere
Stultius & rurſum vota futura ſequi. (prædam.

Rusticus & Avis. 21

Parvula progeniem terræ mandaverat Ales,
Quâ ſtabat viridi ceſpite flava ſeges:
Ruſticus hanc fragili cupiens decerpere culmo
Vicinam ſupplex forte petebat opem.
Sed vox implumes turbavit credula nidos,
Suaſerat & laribus continuare fugam.
Cautior hos remeans prohibet diſcedere mater:
Nam quid ab externis proficietur? ait.
Ille iterum caris operam mandavit amicis.
At genitrix rurſum tutior inde manet.
Sed poſtquam curvas dominum comprendere fal-
Frugibus & totam ſenſit adeſſe manum; (ces,
Nunc, ait, ô miſeri, dilecta relinquite rura,
Quum ſpem de propriis viribus ille petit.

Invidus & Cupidus. 22

Jupiter ambiguas hominum perdiſcere mentes
Ad terras Phœbum miſit ab arce poli.
Tunc duo diverſis poſcebant numina votis:

Namque alter cupidus; invidus alter erat.
His sese medium Titan, scrutatus utrumque
Obtulit, & precibus ut peteretur, ait,
Præstandi facilis: nam quæ speraverit unus,
Protinus hæc alter congeminata feret.
Sed cui longa jecur nequeat satiare cupido,
Distulit admotas in nova damna preces,
Spem sibi confidens alieno crescere voto,
Seque ratus solum munera ferre duo.
Ille ubi captantem socium sua præmia vidit,
Supplicium proprii corporis optat, ovans.
Nam petit, extinctus ut lumine degeret uno,
Alter ut hoc duplicans vivat utroque carens.
Tunc sortem sapiens humanam risit Apollo,
Invidiæque malum rettulit ipse Jovi:
Quæ dum proventis aliorum gaudet iniquis,
Lætior infœlix, sed sua damna, cupit.

STATUARIUS. 23

Venditor insignem referens de marmore Bac-
Expositum pretio fecerat esse Deum. (chum,
Nobilis hunc quidam funesta in sede sepulchri
Mercari cupiens compositurus erat:
Alter adoratis ut ferret numina templis,
Redderet & sacro debita vota loco;
Nunc, ait, ambiguum, facies de mercibus omen,
Quum spes in pretium munera dispar agit:
Et me defunctis seu malis tradere divis,
Sive decus busti, seu velis esse deum.

Sub-

Subdita namque tibi est magni reverentia facti,
Atque eadem retines funera nostra manu.
Convenit hocillis, quibus est permissa potestas:
An prodesse aliis vel nocuisse velint.

VENATOR & LEO. 24

Certamen longâ protractum lite gerebant
Venator quondam, nobilis atque Leo.
Hi quum perpetuum cuperent in jurgia finem,
Edita continuo forte sepulchra vident.
Illic docta manus flectentem colla Leonem
Fecerat in gremio procubuisse viri.
Scilicet affirmans picturâ teste superbum
Se fieri: extinctam nam docet esse feram.
Ille graves oculos ad inania signa retorquens,
Infremit, & rabido pectore verba dedit;
Irrita te generis subiit fiducia vestri,
Artificis testem si cupis esse manum.
Quod si nostra novum caperet solertia sensum,
Scalperet ut docili pollice saxa Leo:
Tunc hominem aspiceres oppressum murmure magno.
Conderet ut rabidis ultima fata genis.

PUER & FUR. 25

Flens Puer extremam putei consedit ad undam,
Vana supervacuis rictibus ora trahens.
Callidus hunc lachrymis postquam Fur vidit obortis,
Quænam tristitiæ sit modo causa, rogat.
Illa sibi abrupti fingens discrimina funis,

Atque auri queritur defiliiſſe cadum,
Nec mora: ſollicitam traxit manus improba ve-
Exutus putei protinus ima petit. (ſtem.
Parvulus exiguo circumdans pallia collo
Sentibus immerſus delituiſſe datur.
Sed poſt fallaci ſuſcepta pericula voto
Triſtior amiſſâ veſte, reſedit humi:
Dicitur his ſolers vocem rupiſſe querelis,
Et gemitu ſummos ſollicitaſſe Deos:
Perdita, quiſquis erit, poſthac ſibi pallia cernat,
Qui putat in liquidis quod natet urna vadis.

Capella & Leo. 26

Viderat excelſâ paſcentem rupe Capellam,
Cominus eſuriens quum Leo ferret iter:
Et prior, Heus, inquit, præruptis ardua ſaxis
Linque, nec hirſutis paſcua quære jugis,
Sed cytiſi croceum per prata virentia florem,
Et glaucas ſalices, & thyma grata pete.
Illa gemens, deſiſte precor, fallaciter, inquit,
Securam placidis fallere velle dolis.
Vera licet moneas, & magna pericula tollas,
Tu tamen his dictis non facis eſſe fidem.
Nam quamvis rectis conſtet ſententia verbis,
Suſpectam hanc talis conciliator habet.

Cornix & Urna. 27

Ingentem ſitiens Cornix aſpexerat Urnam,
Quæ minimam fundo continuiſſet aquam.

Hanc

Hanc enisa diu planis effundere campis,
Scilicet ut nimiam pelleret inde sitim.
Postquam nulla viam virtus dedit, admovet omnes
Indignata novâ calliditate dolos.
Nam brevis immersis accrescens sponte lapillis
Potandi facilem præbuit unda viam.
Viribus hæc docuit quam sit prudentia major,
Quæ cœptum Volucris explicuisset opus.

Rusticus & Taurus. 28

Vincla recusanti, dedignantique juvenco
Aspera mordaci subdere colla jugo,
Rusticus obliquâ succidens cornua falce,
Credidit insanum detumuisse pecus.
Cautus & immenso cervicem innectit aratro:
Namque erat hic cornu promptior atque pede,
Scilicet ut longus prohiberet verbera temo,
Neve ictus faciles ungula sæva daret.
Sed postquam irato detrectans vincula collo
Immeritam vacuâ calce fatigat humum;
Continuò eversam pedibus dispergit arenam,
Quam ferus in domini membra sequentis agat.
Tum sic informi squallentes pulvere crines
Discutiens, fesso pectore victus ait:
Nimirum exemplum naturæ dedat iniquæ,
Qui fieri posset cum ratione nocens.

SATYRUS & VIATOR. 29

Horrida congestis quum staret bruma pruinis,
Cunctaque durato stringeret arva gelu,
Hæsit in adversa nimborum mole viator:
Perdita nam prohibet semita ferre gradum.
Hunc nemorum custos fertur miseratus in antro
Exceptum Satyrus continuisse suo.
Quem simul aspiciens ruris miratur alumnus,
Vimque homini tantam protinus esse pavet.
Nam gelidos artus vitæ ut revocaret in ulum,
Afflatas calido solverat ore manus.
Sed quum depulso cœpisset frigore lætus
Hospitis eximiâ sedulitate frui:
(Namque illi agrestem cupiens ostendere vitam,
Silvarum referens optima quæque dabat:)
Obtulit & calido plenum cratera lyæo,
Laxet ut infusus frigida membra tepor.
Ille ubi ferventem labris contingere testam
Horruit, algenti sufflat ab ore gelu,
Obstupuit duplici monstro perterritus hospes,
Et pulsum sylvis longius ire jubet.
Nolo, ait, ut nostris unquam successerit antris,
Tam diversa duo qui simul ore ferat.

VILLICUS & DOMINUS. 30

Vastantem segetes & pinguia culta ruentem
Liquerat abscissâ rusticus aure suem:
Ut memor accepti referens monumenta doloris
Ulterius teneris parceret illa satis.

Rur-

Rurſus in excepti deprenſus crimine campi
Perdidit indultæ perfidus auris onus.
Nec mora, prædictæ ſegeti caput intulit horrens,
Pœna ſed indignum quod geminata facit.
Tunc Domini captum menſis dedit ille ſuperbis,
In varias epulas plurima fruſta ſecans.
Sed quum conſumpti Dominus cor quæreret apri,
Impatiens fertur quod rapuiſſe coquus;
Ruſticus hoc juſtam verbo compeſcuit iram,
Affirmans ſtultum non habuiſſe ſuem.
Nam cur membrorum demens in damna ruiſſet,
Atque uno toties poſſet ab hoſte capi?
Hæc illos præcepta monent, qui ſæpius auſi,
Nunquam peccatis abſtinuere manus.

Mus & Bos. 31

Ingentem fertur Mus quondam parvus oberrans
Auſus ab exiguo lædere dente Bovem.
Verum ubi mordaci confecit vulnera roſtro,
Tutus in anfractus conditur inde ſuos.
Ille licet vaſta torvum cervice minetur,
Non tamen iratus, quem petit, eſſe videt.
Tunc indignantem juſto ſermone fatigans
Diſtulit hoſtiles calliditate minas:
Non quia magna tibi tribuerunt membra parentes
Viribus effectum conſtituere tuis.
Diſce tamen, brevibus quæ ſit fiducia monſtris,
Et faciat quidquid parvula turba cupit.

RUSTICUS & HERCULES. 32

Hærentem luteo sub gurgite Rusticus axem
Liquerat annexas ad juga curva boves.
Fruſtrà diſpoſitis confidens numina votis
Ferre ſuis rebus, quum reſideret, opem.
Cui Rector ſummis Tyrinthius inſit ab aſtris,
(Nam vocat hunc ſupplex in ſua vota Deum)
Surge laborantes ſtimulis agitare juvencos,
Et manibus pigras diſce juvare rotas.
Tunc quoque congreſſum majoraque viribus au-
Fas ſuperos animis conciliare tuis. (ſum
Diſce tamen pigris non flecti numina votis,
Præſenteſque adhibe cum facis ipſe Deos.

ANSER. 33

Anſer erat cuidam pretioſo germine fœtus,
Ovaque qui nidis aurea ſæpe daret.
Fixerat hanc Volucri legem natura ſuperbæ,
Ne liceat pariter munera ferre duo.
Sed dominus cupidum ſperans vaneſcere votum,
Non tulit exoſas in ſua lucra moras:
Grande ratus pretium volucris de morte referre,
Quæ tam continuo munere dives erat.
Poſtquam nuda minax egit per viſcera ferrum,
Et vacuam ſolitis fœtibus eſſe videt;
Ingemuit tantæ deceptus crimine fraudis:
Nam pœnam meritis rettulit inde ſuis.
Sic qui cuncta Deos uno malè tempore poſcunt,
Juſtius his etiam vota diurna negant.

FOR-

Formica & Cicada. 34

Quisquis torpentem passus transire juventam,
Nec timuit vitæ providus ante mala,
Confectus senio cum jam gravis opprimit ætas,
Quam frustrà alterius sæpe rogavit opem!
Æstate in media duros Formica labores
Suscipit, & brevibus condidit ante cavis.
Verùm ubi candentes concepit terra pruinas,
Arvaque sub rigido diriguêre gelu,
Pigra nimis tantos non æquans corpore nimbos
In propriis laribus humida grana legit.
Decolor hanc precibus supplex alimenta rogabat,
Quæ quondam querulo ruperat arva sono,
Se quoque maturas quum tunderet arca messes,
Cantibus æstivos explicuisse dies.
Parvula tunc ridens sic est affata Cicadam,
Nam vitam pariter continuare solent:
Mi quoniam summo vita omnis parta labore est,
Frigoribus mediis oria longa traho:
At tibi saltandi nunc ultima tempora restant,
Cantibus est quoniam vita peracta prior.

Simia & Nati. 35

Fama est quod geminum producens Simia Natum
Dividit in varias pignora bina vices. (tum
Namque unum caro genitrix educit amore,
Alteriusque odiis exsaturata tumet.
Ac matrem ut cœpit gravior terrere tumultus,
Dissimili natos conditione rapit.

Nam carum manibus vel pectore gestat amico;
Contemptum dorso suscipiente levat.
Sed cum lassatis nequiit consistere plantis,
Oppositum & fugiens sponte remisit onus:
Innectens alter materno brachia collo
Hæret, & invita cum genitrice fugit.
Mox quoque dilecti successit in oscula fratris,
Servatus vetulis gloria solus avis.
Sic multos neglecta juvant: atque ordine verso
Spes humiles rursus ad meliora refert.

VITULUS & BOS. 36

Pulcher & intacta Vitulus cervice resultans
Scindentem assiduè vidit ut arva Bovem:
Non pudet heus, inquit, longævo vincula collo
Ferre, nec expositis otia nosse jugis:
Cum mihi subjectas pateat discursus in herbas,
Et nemorum liceat rursus opaca sequi?
At Senior, nullam verbis compulsus in iram,
Vertebat solitam vomere fessus humum:
Donec deposito per prata liceret aratro
Molliter herboso procubuisse toro.
Mox Vitulum sacris innexum conspicit aris,
Admotum & cultro cominus ire videt.
Hanc tibi tristis, ait, dedit indulgentia mortem,
Expertem nostri quæ facit esse jugi.
Proderit ergo graves quosvis sufferre labores,
Otia quàm primo mox peritura sequi.
Est hominum sors ista comes felicibus, ut sit
Mors cita, quum miseros vita diurna premat.

CA-

CANIS & LEO. 37

Pinguior exhausto Canis occurrisse Leoni
Fertur, & insertis verba dedisse jocis:
Nonne vides duplici tendantur ut ilia tergo,
Luxurietque totis nobile pectus? ait:
Proximus humanis ducor post otia mensis,
Communem capiens largius ore cibum.
Nec quod crassa nocet circundat guttura ferrum:
Nec custoditâ fas sit abire domo.
At tu magna diu moribundus lustra pererras,
Donec se sylvis obvia turba ferat.
Perge igitur nostris tua subdere colla catenis,
Dum liceat faciles promeruisse dapes.
Protinus ille gravem gemitum collectus in iram,
Atque ferox animi nobile murmur agit:
Vade, ait, & meritis nodum cervicibus infer,
Compescantque tuam vincula dura famem.
At mea cum vacuis libertas redditur antris,
Quamvis jejunus quælibet arva peto.
Has illis epulas potius laudare memento,
Qui libertatem postposuêre gulæ.

PISCES.

Dulcibus in stagnis fluvio torrente coactus
Æquoreas præceps Piscis adibat aquas.
Illic squamigerum despectans improbus agmen.
Eximium sese nobilitate refert.
Non tulit expulsum patrio sub gurgite Piscis,
Verbaque cum salibus liberiora dedit:

Vana

Vana laboratis aufer mendacia dictis;
Quæque refutari te quoque teste queant.
Nam quis erit potior, populo spectante probabo,
Si pariter captos humida lina trahant.
Tunc me nobilior magno mercabitur emptor,
Te verò ære levi debile vulgus emet.

MILES. 39

Voverat attritus quondam per prælia Miles
Omnia suppositis ignibus arma dare:
Vel quæ victori moriens sibi turba dedisset,
Vel quicquid profugo posset ab hoste capi.
Intereà votis sors affuit, & memor arma
Cœperat accenso singula ferre rogo.
Tunc lituus rauco deflectens murmure culpam,
Immeritum flammis, se docet esse prius.
Nulla tuos, inquit, petierunt tela lacertos,
Viribus affirmes quæ tamen acta meis.
Nam tantum votis & cantibus arma coëgi;
Hæc quoque submisso testor & astra sono.
Ille resistentem flammis crepitantibus addens,
Nec te major, ait, pœna dolorque rapit:
Nam licet ipse nihil posses tentare nec ausus,
Sævior hoc, alios quod facis esse malos.

VULPES & PARDUS. 40

Distinctus maculis & pulchro pectore Pardus,
Inter consimiles ibat in arva feras.
Sed quia nulla graves variarent terga leones,

Pro-

Protinus his miſerum credidit eſſe genus.
Cœtera ſordenti damnans animalia vultu,
Solus in exemplum nobilitatis erat.
Hunc arguta novo Vulpes dum gaudet amictu
Corripit, & vanas comprobat eſſe notas.
Atque, ait, i pictæ nimium confide juventæ,
Dum mihi conſilium pulchrius eſſe vides.
Miremurque magis, quos munera mentis adornant
Quam qui corporeis enituêre bonis.

IMBER & TESTA. 31

Impulſus ventis & preſſa nube coactus
Ruperat hybernis ſe gravis Imber aquis:
Quumque per effuſas ſtagnaret turbine terras,
Expoſitum campis fictile preſſit opus.
Mobile namque lutum tepidus prius inſtruit aër,
Diſcat ut admoto rectius igne coqui.
Tunc Nimbus fragilis perquirit nomina Teſtæ:
Immemor illa, meis Amphora dicor, ait.
Et me docta manus rapiente volumina gyro
Molliter obliquum juſſit habere latus.
Hactenus hanc, inquit, liceat conſtare figuram,
Nam te ſubjectam diluit Imber, ait.
Et ſimul accepto violentius amne fatiſcens
Pronior in tenues vita cucurrit aquas.
Infelix, quia magna ſibi cognomina ſumens
Auſa pharetratis Imbribus iſta loqui.
Hæc poterunt poſthac miſeros exempla monere
Subdita nobilibus ut ſua facta gemant.

Lupus & Hoedus. 42

Forte Lupum melior curſu deluſerat Hœdus,
Proxima vicinis dum petit arva caſis.
Inde fugam recto tendens in mœnia curſu
Inter lanigeros conſtitit ille greges.
Impiger hunc raptor, mediamq; ſequutus in urbem
Tentat compoſitis ſollicitare dolis.
Nonne vides, inquit, cunctis ut victima templis,
Immeritaque gemens morte cruentet humum?
Quod niſi ſecuro valeas te reddere campo,
Et mihi vittata tu quoque fronte cades.
Ille refert, modo quam metuis, precor, exue curam
Et tecum viles, improbe, tolle minas,
Nam ſatius ſacrum divis fudiſſe cruorem;
Quam rapido fauces exſatiare Lupo.
Sic quoties duplici ſubeuntur triſtia caſu,
Expedit inſignem promeruiſſe necem.

FINIS.

Hæc emendata locis aliquot adjecimus, non ut memoriæ a juventute mandentur, cui tantum optima committi debent; ſed ut Æſopi fabellas, quas Aphthonius & alii, exercendæ facundiæ cauſâ, inter prima eloquentiæ rudimenta promunt, carmine expreſſa habeant potius, quam diſcant, Nam & obſcura in iis quædam, neque omnia, ut optaremus, Latina ſunt. Quod optime intelligent, qui cum Ovidiana ſimplicitate ſingula contulerint: quam quo quiſque melius expreſſerit, ita minus periculi erit, ne ab illo ſeculo deflectat, intra quod Latinitatis norma ſtetit; quemadmodum haud multo poſt defecit. AR-

ARGUMENTUM

BATRACHOMYOMACHIÆ,

Olim à

DANIELE HEINSIO.

CONSCRIPTUM.

ARgumentum operi est, prœlium, à Ranarum Muriumque populô de summâ rei gestum. Quod ex levi ortum causâ ac initiô, ad summam claritatem posteà pervenit. Est autem tale. Cum Psycharpax, Mus, illustri genere, Regis Troxartæ & Lichomylæ filius, hostis domestici, cujus plurima atque atrociſſima in universam ejus familiam extabant facinora, unguibus elapsus, (Felem vocant) sitis, quam è fugâ contraxerat, sedandæ causâ, stagnum accessisset, in Physignathum Ranarum Regem, Poleô atque Hydromedusâ, aquæ Imperatoribus, progenitum, præter expectationem incidit. Apud quem cum multa de commoditate quam præberet sibi terra multa de cupediis cibisque, quos communes cum hominibus haberet, multa item de virtute suâ, neque pauciora de Ranarum egestate, quam in aquis tolerarent, supra quàm solitum magnanimis, commemoraret, pro se autem, ac felicitate

tate aquarum, brevitate regiâ Physignathus nonnihil respondisset, (pro quo maximè id erat, quod ambiguâ vivendi sorte natus, explorata de utroque elemento nosset) tandem verbis opus esse negat, cum facillime res expediri vel ab ipso posset. Stagnum omnibus patere. Eo se conferret, ac, si vir esset, quem nascendi suis locum ac conditionem Dii dedissent, coram exploraret. Tesseram, & hospitales Deos, & officia, non defutura. Ac ne imperitiam natandi aut insolita prætexeret, tergo suo se ac humeris committeret. Oneri libenter subiturum. Ita controversiam finiri posse. Legem accipit magnanimus Psycharpax. Quem, ut novitatis studio plerique ducimur, conspectus aquæ, ac initia, non parum oblectârunt. Cæterum, ut fere optimis successibus adversa ac dissimilis intervenit fortuna, Hydrus (id aquatici serpentis genus, certissima Ranarum pestis est) subito conspectus facile Physignatho persuasit, ut elapsus oneri de fuga cogitaret. Quæ res alteri haud commodè evênit. Qui natandi parum gnarus, diu cum fluctibus luctatus, ac oppressus tandem, luctu & calamitate domum ac familiam complevit. Accedebat, quod infelix naufragus, suorum oculis objectus, funeri ac debitis exequiis negatus, inter undas aliquamdiu volutatus est. Dolusne accesserit ad cladem ac fortunam, nondum, ut non raro graves controversiæ diu extrahuntur, à Grammaticis pronunciatum est.

Huc

Huc ut inclinemus, callidum Phyſignathi ingenium perſuadet. Qui objecto in Senatu crimine, negare factum, aut obliquè in defunctum derivare culpam, quod inſolita ac legibus naturæ vetita tentâſſet; ſchemate in Republica recepto magis quam honeſto uſus. Ajunt enim, mortuum non reſpondere. Univerſi certè Mures ad ſe facinus ſpectare rati, bellum parant. Quod ne temerè ac immemores religionis ſuſcepiſſe viderentur, Fecialis ad Ranarum Patres mittitur. Qui ferocius quam par acceptus, denùo ad ſuos redit. Et jam animis res gerebatur, apud quos conſilia poſtrema ſunt. Sic ad arma ventum. Ac jam pedes inſtrui utrimque, raro apud illos equite aut nullo. Ex vivendi credo ratione: quod in rimis illi, hæ in ſtagnis agant: ubi haud perinde eques explicari poteſt. Neque contemnenda, & pro viribus utrimque, arma. Acus atque junci haſtæ vicem eſſe. Galeæ utriſque, nucum teſtæ, cochleæque. Ocreas fabarum cortices malvæque; loricas, feli, ſummo generi Murino hoſti, pellis in certamine detracta, ac paluſtres betæ, præbuêre. Ita acies diſpoſita. Dii more Homerico de ſummâ rei agunt. Quibus viſum, ne in partibus quis eſſet: tantum arbiter virtutis ac ſpectator quiſque adeſſet. Timor inceſſiſſe credebatur: ne, ut in ferocibus utrimque populis, quemadmodum in bellô apud

Trojam gestô, Diomedes aliquis extaret. Ità acies committi. Ac, ne quid ad dignitatem utriusque Populi deesset, classicô præteritô à Jove cani: Culices, ex aëre delapsi, tubâ signum dare. Queis auspiciis committi ordines cœpêre. Virtutum singularia exempla, Troglodytes, Hypsiboas, Scutlæus, (qui Embasichytrum inter ollas liberaliter eductum ante primam aciem transfixit) Artophagus, Limnocharis, aliique, exhibuêre. Hic quidem nemini secundus: qui molari Troglodyten (ne de veritate Historiæ ac fide dubium lectori hæreat) collisit. Inter primos Meridarpax, Mus illustris, rem gessit: tantis quidem animis ac Martio ardore, ut de internecione Senatus Populique Ranarum, cum eversione stagni, cogitaret. Ni misertus Reipublicæ gentisque antiquissimæ Deorum Pater, fulmine ac tonitru receptui repentè cecinisset. Quod consilium cum frustrà cecidisset, neque inhiberi generosus Meridarpax posset, cancri, sævum animal ac dirum, tergo Murium à Jove immissi. Qui, cum novô atque inusitatô belli facinore, caudas instantium pedesque parum comiter invaderent ac dissecarent, iis quoque fuga placuit. Ità maximô à Muribus successu decertatum, Donec ira Jovis ac nox intervenit: ut qui belli, idem & diei finis esset.

At-

Atque hæc quidem Regibus Phyſignatho & Troxarta geſta ſunt. Quâ Olympiade Græcorum, quô Athenis Magiſtratu, quibus Romæ Regibus Conſulibuſve, ex Annalium memoriâ vix conſtat: ſivè negligentiâ eorum, ſive quod illuſtres nullæ in Ranarum Muriumque gente ad ætatem noſtram epochæ reperiantur. Poëma ad Homerum qui referunt, magis animi judiciô quam oculis, vacillant. Præivit gravioribus Homeri operibus, in uſum juventutis, quiſquis auctor eſt; non ætate aut tempore, ſed exercitio & argumento.

NOMINA RANARUM,

Quarum hic fit mentio, & eorum Interpretatio.

Βορβοροκοίτης, quod in cœno cubet.
Καλαμίνθιος, ab herba calamintha.
Κραμβοφάγος, à brafficis, quas comedit.
Κραυγασίδης, à clamore.
Λιμνίσιος, à palude.
Λιμνόχαεις, quod palude gaudeat.
Πηλεὺς, à luto, in quo ranæ agunt.
Πηλείων, Pelei filius, qui à luto dictus.
Πηλοβάτης, quod in luto incedat.
Πηλώσιος, eodem modo à luto.
Πολύφωνος, à multo, quem edit, clamore.
Πρασαῖος, à porro, in quo versatur.
Πρασοφάγος, quod porrum comedat.
Σευτλαῖος, à beta, in quâ versatur.
Ὑδρόχαεις, quod aquâ delectetur.
Ὑδρομέδουσα, quod aquæ imperet.
Ὑψιβόας, ab alta voce, seu coaxatione.
Φυσίγναθος, à buccis, quas inflat.

NO-

NOMINA MURIUM,

Quorum hîc fit mentio, & eorum Interpretatio.

Ἀρτεπίβουλος, ab insidiis quas pani struit.
Ἀρτοφάγος, quod panem comedat.
Ἐμβασίχυτος, quod ollas intret ac penetret,
Κνισοδιώκτης, quod nidorem culinæ sectetur.
Λειχήνωρ, à lambendo dictus.
Μεσιδάρπαξ, à parte quam rapit.
Πτερνογλύφος, à rodendis pernis.
Πτερνοτρώκτης, ab esu pernarum.
Πτερνοφάγος, eôdem modô.
Σιτοφάγος, à frumenti esu.
Τρωγλοδύτης, à rimis, quas rodendo efficit & subit. unde gens Troglodytarum: ad quam alludit autor.
Τρωξάρτης, à pane, quem comedit.
Τυρογλύφος, quod caseum rodat.
Ψιχάρπαξ, quod micas rapiat.

ΟΜΗΡΟΥ

BATRAXOMYOMAXIA.

Ἀρχόμενος, πρῶτον, Μουσῶν χορὸν ἐξ Ἑλικῶνος
Ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἵνεκ' ἀοιδῆς·
Ἣν νέον ἐν δέλτοισιν, ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα,
Δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι·
Πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
Ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην· τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.

Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον,
Ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ τὴν δὲ κατεῖδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον·

Ξεῖνε,

HOMERI

BATRACHOMYOMACHIA,

Seu Ranarum & Murium pugna.

INcipiens, primum, Musarum cœtum ex Helicone
Ut in pectus meum veniant opto: carminis causa,
Quod nuper in libellis mea super genua posui.
Certamen ingens, tumultuosum opus Martis,
Optans hominibus in aures omnibus mittere:
Quomodo Mures Ranas egregiè pugnantes sunt aggressi,
Terrigenûm virorum imitantes opera Gigantum,
Ut sermo inter mortales erat. Tale autem habuit principium.

Mus aliquando sitibundus, Felis periculum cum evitâsset;
Non procul indè lacui mollem admovit barbam,
Aquâ delectatus dulci, hunc autem vidit
Limnocharis celebris, verbumque locutus est tale:

Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ᾐόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
Πάντα δ' ἀλήθευσον· μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὅς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα.
Καί με πατὴρ Πηλεύς ποτε γείνατο, Ὑδρομεδούσῃ
Μιχθεὶς ἐν φιλότητι, παρ' ὄχθαις Ἠριδανοῖο.
Καί σε δ' ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον, ἔξοχον ἄλλων,
Σκηπτοῦχον βασιλῆα, καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
Ἔμμεναι· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἑὴν γενεὴν ἀγόρευε.

Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἠμείβετο, φώνησέν τε,
Τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς, φίλε, δῆλον ἅπασιν
Ἀνθρώποις τε, θεοῖς τε, καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι εἰμὶ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος· ἡ δέ τυ μήτηρ,
Λειχομύλη, θυγάτηρ Πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
Γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς,
Σύκοις καὶ καρύοις, καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσι.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με, τὸ εἰς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
Σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν αὐτὰρ ἐμοῖγε
Ὅσσα. παρ' ἀνθρώποις, τρώγειν ἔθος· οὐδέ με λήθει
Ἄρτος τρισκοπάνιστος ἐπ' εὐκύκλου κανέοιο,
Οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος ἔχων πολλὴν σιταμῖδα,
Οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
Οὐδὲ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,

Οὐ

O hospes, quis es? unde venisti ad ripam hanc? quis autem te genuit?
Omnia verè dic: ne mendacem te intellexero. (cam
Si enim te novero amicum dignum, domum te du-
Dona autem tibi dabo hospitalia multa & bona.
Sum autem ego Rex Physignathus, qui per lacum
Color, Ranarum Imperator perpetuò.
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromeduſæ.
Junctus in amore, apud ripas Eridani. (præ aliis,
Et te quidem video pulchrumq; & fortem egregium
Sceptriferum Regem, & in bellis pugnacem
Esse. verum age, continuò tuum genus eloquere.
Huic autem rursus Psicharpax respondit, dixitq;
Quidnam genus meum perquiris, ô amice, notum omnibus
Hominibusque Diisque, & cœlestibus volatilibus?
Psicharpax quidem ego vocor: sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi: at mater
Lichomyle, filia Pternotroctæ regis.
Genuit autem in tugurio me, eduxitque cibis (sua-
Ficubus & nucibus, & cibis omnigenis. (vibus.)
Quomodò autem amicum facias me, naturâ planè
Tibi enim vita est in aquis: mihi verò, (dissimilem?
Quæcunque apud homines, comedere moris est; neque me latet
Panis ter pistus, in rotundo canistro,
Neque placenta longa, habens multam sisamida,
Non frustum ex pernâ, non jecora, albâ vesti in-
Neque caseus nuper pressus è suavi lacte; (duta:

Οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι,
Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαπαῖσιν.
Οὐδέ ποτ' ἐν πολέμοιο κακὴν ἀπέφευγον αὐτὴν,
Ἀλλ' εὐθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθην.
Οὐ δέδι ἄνθρωπον, καίπερ μέγα σῶμα φοροῦντα,
Ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, ἀκροδακτύλιον καταδάκνω·
Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἄνδρας ἵκανε,
Νήδυμος οὐδ' ἀπέφευγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο.
Ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Κίρκον καὶ γαλέην, ὅι μοι μέγα πένθος ἄγουσι,
Καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος·
Πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥπις ἀρίστη,
Ἣ καὶ τρωγλοδύνοντα κατὰ τρώγλην ἐρείνει.
Οὐ τρώγω ῥαφάνας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας.
Οὐ τεύτλοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐ δὲ σελίνοις,
Ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐστιν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην
Πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθος ἀνήον ἠύδα
Ξεῖνε, λίην αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι. ἔστι καὶ ἡμῖν
Πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ καὶ ἐπὶ χθονὶ θαύματ' ἰδέσθαι.
Ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,
Σκιρτῆσαι κατὰ γὴν, καὶ ὑφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι
Εἰδ' ἐθέλεις καὶ τῶν δαήμεναι, εὐχερές ἐστιν·

Ἄρω

Non bonum dulciarium, quod & Divi desiderant;
Neque quæcunque ad convivia hominum faciunt coci,
Ornantes ollas condimentis omnigenis.
Neque unquam ex bello terribile effugi prælium,
Sed statim ad pugnam me conferens, primis pugnatoribus me immiscui.
Non timeo hominem, quamvis magnum corpus habentem;
Sed ad lectum me conferens, summum digitum mordeo,
Et calcem arripio, nec dolor occupat virum,
Suavis non aufugit somnus, mordente me.
Sed duo sunt, quæ valdè timeo omnem per terram,
Accipitrem & felem, qui mihi magnum luctum afferunt;
Et decipulam luctuosam, ubi dolosa est mors.
Plurimum sanè felem præ cæteris timeo, si quæ maximè strenua.
Quæ & latebram subeuntem in latebra perquirit.
Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas
Non betis viridibus pascor, neque apiis.
Hi enim vestri sunt cibi, qui in lacu (versamini.)
Ad hæc autem subridens Physignatus contrà locutus est:
O Hospes, valde gloriaris de ventre. adsunt & nos
Multa valde in lacu & in terra mirabilia visu. (bis
Ancipitem enim dedit vivendi rationem Ranis Saturnius Jupiter,
Saltare per terram, & sub aquis corpus operire.
Si autem vis & hæc scire, ad manum est.

Gesta

Ἄρω σ' ἐν νώτοισιν· κράτει δέ με, μή ποτ' ὄλῃαι,
Ὅππως γηθόσυνος τὴν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.

Ὣς ἄρ' ἔφη, ἐς νῶτ' ἐδίδου ὁ δ' ἔβαινε τάχιστα,
Χεῖρας ἔχων ἁπαλοῖο κατ' αὐχένος, ἅλματι κούφῳ.
Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν, ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους,
Νήξει τερπόμενος Φυσιγνάθου, ἀλλ' ὅτε δὴ ῥα
Κύμασι πορφυρέοις ἐκλύζετο πολλὰ δακρύων
Ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο ἄλλε δὲ χαίτας,
Καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος· ἐν δέ οἱ ἦτορ
Πάλλετ' ἀηθείῃ, καὶ χθόνα βούλετ' ἐδέσθαι
Δεῖνα δ' ἐπεστονάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.
Οὐρὴν μὲν πρῶτ' ἔπλασ' ἐφ' ὕδασιν, ἠΰτε κώπην
Σύρων· εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
Ὕδασι πορφυρέοις ἐκλύζετο· πολλὰ δ' ἐβόα,

Καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρευεν·
Οὐχ' οὕτω νώτοισιν ἐβάστασε φόρτον ἔρωτος
Ταῦρος, ὅτ' Εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ Κρήτην,
Ὡς ἐμ' ἐπιπλώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον
Βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ.
Ὕδρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο, δεινὸν ὅραμα
Ἀμφοτέροις ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.
Τοῦτον ἰδὼν κατέδυ Φυσίγναθος, οὔτι νοήσας

Οἷον

Gestabo te humeris. Tu autem tene me, ne fortè
Ut lætus in meam domum venias. (pereas,
Sic dixit, tergumque præbuit. ille autem ascendit velociter,
Manus habens tenerum ad collum, saltu facili.
Et initio quidem gaudebat, cum intueretur vicinos portus,
Natatione gaudens Physignathi. cum verò jam
Undis purpureis mergeretur, multùm lachrymans,
Inutilem pœnitentiam accusabat, evellebatq; comas.
Pedesque stringebat ad ventrem, intusque cor
Concutiebatur insolentiâ (rei,) terramque conabatur intueri: (impulsu
Vehementerque ingemiscebat, ex timoris frigidi
(Ac) caudam quidem primò extendebat in aquis, tanquam remum
Trahens: supplicansq; Diis in terram appellere (ut)
Aquis purpureis tingebatur: multùm autem clamabat:
Talemque dixit sermonem, (&) ore pronuntiabat:
Non sic humeris portavit onus amoris
Taurus, quando Europam per undam vexit in Cretam,
Ut me navigans humeris impositum duxit ad do-
Rana, elevans pallidum corpus in aqua. (mum
Hydrus autem ex improviso apparebat, horrendum spectaculum (lum.
Utrisque; qui erectum super aquam habebat col-
Hunc conspicatus, demersit se Physignathus, non cogitans. Qua-

Οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμεναι μετὰ λίμνην·
Δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαι-
ναν.
Κεῖνος δ' ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐς
ὕδωρ.
Χεῖρας δ' ἔσφιγγεν, καὶ ἀπολλύμενος, κατέτριζε.
Πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
Λακτίζων ἀνέδυνε· μόρον δ' οὐκ ἦν ὑπα-
λύξαι.
Δευόμεναι δὲ τρίχες πλεῖστον βάρος εἷλκον ἐπ'
αὐτῷ.
Ὕδασι δ' ὀλλύμενος, τοίους ἐφθέγξατο μύ-
θους·
Οὐ λήσεις γε θεοὺς, Φυσίγναθε, ταῦτα ποιήσας,

Ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος, ὡς ἀπὸ πέτρης.
Οὐκ ἂν μου μετὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα, κάκιστε,

Παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, καὶ εἰς δρόμον· ἀλλὰ πλα-
νήσας
Εἰς ὕδωρ μ' ἔρριψας· ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα·
Πυινὴν δ' αὖ τίσεις μυῶν στρατῷ, οὐδ' ὑπαλύξεις.

Ταῦτ'

Qualem ſocium perditurus erat in lacu:
Subiitque profunditatem lacus, vitavitque Parcam nigram.
Ille autem ut relictus eſt, cecidit ſupinus ſtatim in aquam:
Manuſque ſtringebat, morienſque ſtridebat,
Ac ſæpe mergebatur in aquâ, ſæpè autem rurſus
Calcitrans egrediebatur: mortem autem non poterat evitare.
Madentes autem pili plurimum pondus trahebant ſuper ipſo.
In aquis autem periens, tales locutus eſt ſermones:
Non latebis utique Deos, Phyſignathe, qui hæc feciſti;
Naufragum qui jeciſti à corpore, ut à petrâ.
Non certè me in terrâ præſtantior fuiſſes, peſſime,
Pancratioque, luctaque, & ad curſum: ſed decipiens
In aquam me projeciſti. habet Deus ultorem oculum
Pœnam viciſſim ſolves Murium exercitui, neque (eam) evitabis.

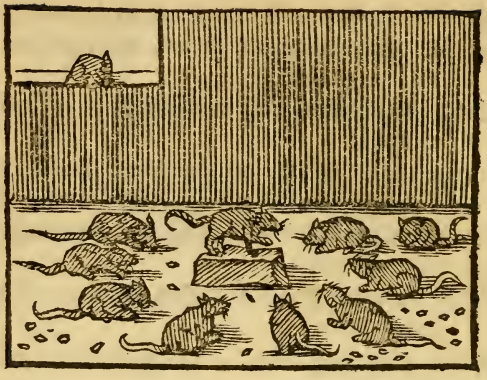

Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι. τὴν δὲ κατεῖδε
Λειχοπίναξ ὄχθησιν ἐφεζόμενος μαλακῇσι·
Λεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγειλε μύεσσιν.
Ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας·
Καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ' ὄρθρον
Κηρύσσειν ἀγοὴν δ' ἐς δώματα Τρωξάρταο,
Πατρὸς δυστήνου Ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
Ὕπτιος ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας, οὐδὲ παρ' ὄχθας
Ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
Ὡς δ' ἦλθον σπεύδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος ἀνέστη
Τρωξάρτης, ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον·
Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Ἐκ βατράγων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται
Εἰμὶ δ' ἐγὼ δύστηνος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα·
Καὶ τὴν μὲν πρῶτόν ῥα κατέκτανεν ἁρπάξασα
Ἐχθίστη γαλέη, τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα.

Τὸν

Hæc locutus, expiravit in aquis. Hunc autem vidit
Lichopinax ripis insidens mollibus:
Vehementer autem ululavit, currensque annunciavit Muribus.
Ut autem didicerunt mortem, incessit ira gravis universos:
Actutum præconibus suis imperarunt sub diluculum
Convocare (omnes) ad concionem in domos Troxartæ,
Patris infelicis Psicharpagis, qui in lacu
Extendebat mortuum corpus, neque juxta ripas
Erat jam miser, sed medio natabat ponto.
Ut autem venerunt festinantes cum aurora, primus surrexit
Troxartes, ob filium iratus, dixitque hæc verba:
O amici, tametsi solus ego mala multa passus sum
Ex ranis, sors mala omnibus contingit. (id est, omnes tangit.)
Sum autem ego infelix, siquidem tres filios perdidi:
Et quidem primum utique occidit raptum
Inimicissima felis, foramen extra prehensum.

Τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μέρον ἦξαι
Καινοτέραις τέχναις, ξύλινον δόλον ἐξευρόντες,
Ἣν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν·
Ὁ τρίτος ἦν ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ,
Τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος, εἰς βυθὸν ἄξας.
Ἀλλ' ἄγεθ' ὁπλισόμεθα, καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτοὺς,
Σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισι.
τοῦτ' εἰπὼν, ἀνέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας,
Καὶ τοὺς μὲν ῥ' ἐκόρυσσεν, Ἄρης πολέμοιο μεμηλώς.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκαν,
Ῥήξαντες κυάμους χλωροὺς, εὖ τ' ἀσκήσαντες,
Οὓς αὐτοὶ δὲ ἀὴ νυκτὸς ἐπιστάντες κατέτρωξαν.
Θώρηκας δ' εἶχον καλαμοστεφέων ἀπὸ βυρσῶν,
Οὓς, γαλέην δείραντες, ἐπισταμένως ἐποίησαν·
Ἀσπὶς δ' ἦν λύχνου τὸ μεσόμφαλον ἡ δέ νυ λόγχη,
Εὐμήκεις βελόναι, παγχάλκεον ἔργον Ἄρηος·
Ἡ δὲ κόρυς, τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοισι καρύου.
Οὕτω μὲν μύες ἦσαν ἐνόπλιοι. ὡς δ' ἐνόησαν
Βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος, εἰς δ' ἕνα χῶρον
Ἐλθόντες, βουλὴν ξυνάγεν πολέμοιο κακοῖο.
Σκοπτομένων δ' αὐτῶν, πόθεν ἡ στάσις, ἢ τίς ὁ θρύλλος,

Κῆρυξ

Alium autem rursus viri crudeles ad mortem duxe-
runt
Novis artibus, ligneo dolo invento,
Quam decipulam vocant, murium perditricem.
Tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ:
Hunc suffocavit Physignathus, in profundam
ducens.
Sed agedum armemur, exeamus in ipsas,
Corpora ornantes armis variis.
Hæc locutus, persuasit armari universos.
Et hos quidem armavit Mars, cui bellum curæ.
Ac ocreis quidem primùm tibias circumdede-
runt,
Fractis fabis viridibus, beneque aptatis,
Quas ipsi per noctem instantes comederant:
Thoraces autem habebant calamis circumdatis
ex coriis.
Quos, fele excoriatâ, scienter fecerant;
Clypeus autem erat lucernæ medius umbilicus.
at lancea,
Longæ acus, ex solido ære, opus Martis;
At cassis, testa in temporibus nucis.
Sic quidem mures erant armati. ut autem (id)
intellexerunt
Ranæ, egressæ sunt ab aqua, in unumque lo-
cum
Venientes, consilium coëgerunt belli mali.
Considerantibus autem ipsis, unde seditio, vel
quis tumultus,

Κῆρυξ ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσὶ,
Τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος Ἐμβασίχυτρος,
Ἀγγέλλων πολέμοιο κακὴν φάτιν εἶπέ τε μῦθον.

Ὦ βατραχοι, μύες υμμιν ἀπειλήσαντες ἐπεμψαν
Εἰπεῖν, ὁπλίζεσθε ἐπὶ πόλεμόν τε μάχην τε.
Εἶδον γὰρ καθ' ὕδωρ Ψιχάρπαγα, ὃν κατέπεφνεν
Ὑμέτερος βασιλεὺς Φυσίγναθος. ἀλλὰ μάχεσθε
Οἵτινες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάατε.
Ὣς εἰπὼν ἀπέφηνε, λόγος δ' εἰς οὔατα μυῶν
Εἰσελθὼν ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
Μεμφομένων δ' αὐτῶν Φυσίγναθος εἶπεν ἀναστάς.
Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μῦν, οὐδὲ κατεῖδον
Ὀλλύμενον πάντως ἐπνίγα παίζων παρὰ λίμνην,
Νήξεις τὰς βατράχων μιμούμενος, οἱ δὲ κάκιστοι
Νῦν ἐμὲ μέμφονται τὴν ἀναίτιον. ἀλλ' ἄγε βουλὴν
Ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.

Τοὶ

Præco acceſſit, ferens ſceptrum in manibus,
Tyroglyphi filius magnanimi Embaſichytrus,
Nuncians belli malam famam, dixitque ſermonem:

O Ranæ, Mures vobis minitantes miſerunt
Ut indicam, armari ad bellumque pugnamque.
Viderunt enim per aquam Piſcharpaga, quem occidit
Veſter rex Phyſignathus, ſed pugnate
Quæcunque inter ranas excellitis.
Sic locutus ſe ſubduxit. ſermo autem in aures Murium
Ingrediens conturbavit mentes Ranarum ſuperbarum.
Accuſantibus autem ipſis, Phyſignathus dixit ſurgens:
O amici, non occidi ego Murem, neque vidi
Pereuntem: omninò ſuffocatus eſt, ludens juxta lacum;
Natatus Ranarum imitatus: illi autem peſſimi
Nunc me accuſant innoxium. Sed age conſilium
Inquiramus, ut doloſos Mures deperdamus.

Τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω. ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Σώματα κοσμήσαντες ἐνοπλισθῶμεν ἅπαντες
Ἄκροις πὰρ χείλεσσιν, ὅπου κατάκρημνος ὁ χῶρος.
Ηνίκα δ' ὁρμηθέντες ἐφ' ἡμέας ἐξέλθωσι,
Δραξάμενοι κορύθων. ὅστις σχεδὸν ἀντίον ἔλθοι,
Ἐς λίμνην αὐτοὺς σὺν ἔνθεσιν εὐθὺ βάλωμεν.
Οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τοὺς ἀκολύμβους,
Στήσομεν εὐθύμως τὸ μυοκτόνον ὧδε πρόπαιον.

Ὣς ἄρα φωνήσας, ὅπλοι ἐνέδυσεν ἅπαντας,
Φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν.
Θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ τεύτλων,
Φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἤσκησαν,
Ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήσει,
Καὶ κόρυθες κοχλιῶν λεπτῶν κράατ' ἀμφεκάλυπτον.
Φραξάμενοι δ' ἔστησαν ἐπ' ὄχθαις ὑψηλῇσι,
Σείοντες λόγχας. θυμοῦ δ' ἔπλητο ἕκαστος.

Ζεὺς

Etenim ego dicam, ut mihi videtur esse optimum:
Corpora ornati armis, stemus universi
Summas juxta ripas, ubi præceps locus.
Cum autem impetu facto in nos venerint,
Arripientes galeas, quicunque probè obviam venerit,
In lacum ipsos cum armis statim dejiciamus.
Sic enim suffocantes in aquis expertes natandi,
Constituemus hilariter statim Murium occisorum hîc tropæum.

Sic locutus, armis induit universos.
Foliis quidem malvarum tibias suas cooperuerunt.
Loricas autem habuerunt viridibus latisque è betis:
Folia autem brassicarum in clypeos benè aptaverunt.
(Pro) lanceâ autem acutum juncum singuli accommodârant sibi;
Et galeæ è cochleis subtilibus capita cooperiebant.
Muniti autem steterunt in ripis altis,
Quatientes lanceas: magno autem animo implebantur singuli.

Ζεὺς ᾧ θεὺς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα
Καὶ πολέμου πληθὺν δείξας, κρατερούς τε μαχητὰς
Πολλοὺς καὶ μεγάλους, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας
Οἷα δὴ κενταύρων κρατὸς ἔρχεται ἠδὲ γιγάντων,
Ἠδὺ γελῶν ἐρέεινε, τίνες βατραχοισιν ἀρωγοὶ,
Ἢ μυσὶν, ἀθανάτων δ' Ἀθηναίῃ προσέειπεν,
Ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦ ῥ' ἐπαλεξήσεσθα πορεύσῃ;
Καὶ γάρ σε κῆν νηὸν ἀεὶ σπιρτῶσιν ἅπαντες,
Κνίσῃ τερπόμενοι καὶ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.
Ὡς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. ἡ δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
Ὦ πάτερ, ἦ κεν ἄν πώποτ' ἐγὼ μυσὶ τεθρομμένοισιν
Ἐλθοίμην ἐπαρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ μ' ἔοργαν,
Στέμματα βλαπλοντες, καὶ λύχνους, εἶνεκ' ἐλαίου.
Τοῦτο δέ μοι λίην ἔδακε φρένας, οἷον ἔρεξαν
Πέπλον μου κατέδρωξαν, ὃν ἐξύφηνα μαμοῦσα
Ἐκ ῥοδαίης λεπτῆς, καὶ σήμονα λεπτὸν ἔνησα,
Τρώγλας τ' ἐμποίησαν. ὁδ' ἤπιτής μοι ἐπέσθω,
Καὶ φάσθ μοι τόκως τάδε χάριν ἐξορίσασθαι.
Χρεὼ γὰρ δὴ ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδῶναι.
Ἀλλ' ἀδ' ὥς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω·
Εἰσὶ γὰρ ἀδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι, ἀλλά μοι πρῶτον
Ἐκ πολέμου ἀνιέσθων, ἐπεὶ λίην ἐκποπάθω,
Ὑππου δευομένω, ὅτι εἴασαν θορυβέντες
Οὐδ' ὀλίγον καθαμῦσαι· ἐγὼ δ' αὖπνος κατεκείμην
Τὴν κεφαλὴν ἀλγεῦσα, ἕως ἐξόπισεν ἀλέκτωρ.
Ἀλλ' ἄγε πασσώμεθα θεοὶ τοῖσιν ἀρήγειν,

Jupiter autem, Deos vocans in cœlum astriferum,
Et belli multitudinem ostendens, potentesque pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas gerentes,
Qualis Centaurorum exercitus procedit & Gigantũ,
Suaviter ridens interrogabat, qui Ranis auxiliatores,
Vel Muribus, immortalium; & Palladem allocutus
O filia, muribus numquid auxiliatura ibis? (est:
Etenim tuum per templum semper exultant universi,
Odore delectati & cibariis ex sacrificiis.
Sic dixit Saturnius. hunc autem allocuta est Pallas:
O pater, non certè unquam ego Muribus vexatis
Venerim auxiliatrix. quoniam mala multa mihi fecerunt,
Coronas destruentes, & lucernas, propter oleum.
Hoc autem meum valdè momordit animum, quod fecerunt:
Peplum meum corroserunt, quem texui laborans
Ex tramâ subtili & stamen subtile nevi,
Foraminaque fecerunt: ut sutor mihi institit,
Exigitque à me usuras. hujus gratiâ irata sum.
Mutuata enim texui, neque possum restituere,
Sed neque sic Ranis ferre suppetias velim:
Sunt enim neq; ipsæ mentibus sanè, quæ me primùm
Ex bello redeuntem, postquàm valdè defatigata fui,
Somni egentem, non permiserunt tumultuantes
Vel parum nictare; ego autem insomnis jacebam
Caput dolens, donec vocem edidit gallus.
Verùm agè supersedeamus iis suppetias ferre,

Μή κέ τις ἡμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι·
Εἰσὶ γὰρ ἀγχίμαχοι, καὶ εἰ θεὸς ἀντίος ἔλθοι·
Πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφη τῇ δ' αὖτε πεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
Πάντες, ὁμῶς δ' ἦλθον μὲν ἀολλέες εἰς ἕνα χῶρον.
Κάδ δ' ἦλθον κήρυκε τέρας πολέμοιο φέροντες.
Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον οὐρανόθεν δὲ
Ζεὺς Κρονίδης βρόντησε τέρας πολέμοιο κακοῖο.

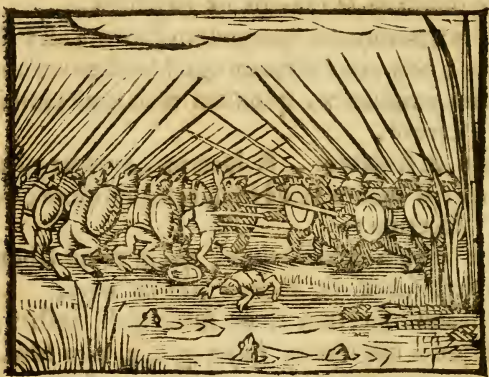

Πρῶτος δ' Ὑψιβόας Λειχήνορα οὔτασε δουρὶ,
Ἑσταότ' ἐν προμάχοις, κατὰ γαστέρα ἐς μέσον ἧπαρ.
Κάδ δ' ἔπεσεν πρηνὴς, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισσεν ἐθείρας.
Τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε Πηλείωνα·
Πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ τὴν δὲ πεσόντα
Εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
Σευτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ Ἐμβασίχυτρον.

Ἀρτο-

Ne quis vestrum vulneretur telo acuto:
Cominus enim pugnant, etiam si Deus adversus eat.
Omnes autē de cœlo delectemur: pugnā intuentes.
Sic dixit, huic autem post paruerunt Dii alii
Omnes: simul autē collecti venerunt in unū locum
Veneruntque præcones duo, signum belli ferentes
At tunc culices, magnas tubas habentes,
Vehementem clangebant belli strepitum: cœlitùs autem
Jupiter Saturnius intonuit signum belli mali.

Primus autem Hypsiboas Lichenorem vulneravit lanceâ,
Stantem inter propugnatores, per ventrem in medium jecur:
Conciditque pronus, liquidaque pulvere infecit comas.
Troglodytes autem post ipsum jaculatus est Pelionem, (cadentem
Infixitque pectori solidam lanceam, hunc autem
Cepit nigra mors, animaque ex corpore evolavit.
Scutlæus autem occidit percussum in corde Embasichytrum:

Ar-

Ἀρ(βφάγ@ ὃ Πολύφωνον κ) γαστέρα τύψεν·
Ἤεπτε ὃ φρίωνις, ψυχὴ ὁ μελέων ἐξέπλη.
Λιμνόχαεις δ' ὡς εἶδεν ἀπολλύμβυον Πολύφωνον,
Τρωγλοδύτῃ πέτρῳ μυλοειδεῖ τρῶσεν, ὄπφθας
Ἀυχένα παρ μέσσον. τὸν δὲ σκότ@ ὄσ' ἐκάλυψεν,
Λειχλίῶρ δ' αὐτοῖο τιτύσκε(ζ δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν (ὐδ' ἀφάμαρτε) καθ' ἧπαρ. ὡς δ' ἐνόησε
Κραμβοφάγ@, ὄχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φύγων·
Ἀλλ' ὐδ' ὡς ἀπέληχθ ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ' αὐτόν.
Κάππεσε δ', ἐκ ἀνένευσεν, ἐβάπτεζ δ' αἵματι λίμνη
Πορφυρέῳ, αὐτὸς ὃ παρ ἠιόν' ἐξεκάνυθη,
Χορδῇσι λιπαρῇσί τ' ἐπορνύμβυ@ λαγόνεσσιν.
Λιμνίσι@ δ' ὄχθαισι Τυρογλύφον ἐξενάιξε.
Πτερογλύφον δὲ ἰδὼν Καλαμίνθι@, εἰς φόβον ἦλθεν,
Ἤλαζ δ' ἐς λίμνλυ φεύγων, πλὼ ἀσπίδα ῥίψας.
Ὑδρόχαεις δέ τε πέφνε Πτερνοφάγον βασιλῆα,
Χερμαδίῳ πλήξας κ) βρέγμα@ ἐγκέφαλ@ δὲ
Ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, παλάσσε(ζ δ' αἵματι γαῖα
Λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα Βορβοροκοίτλω,
Ἔγχϕ ἐσαΐξας τὸν ὃ σκότ@ ὄσ' ἐκάλυψε.
Πρασοφάγ@ δ' ἐσιδὼν, ποσὸς εἵλκυσε Κνισοδιώκτλω,
Ἐν λίμνῃ δ' ἀπέπνιξε, κρατήσας χειρὶ τένοντα.
Ψιχάρπαξ δ' ἤμυν' ἑτάρων ὠὴ τεθνειώθων,

Καὶ

Artophaguſq; Polyphonum circa ventrem percuſſit:
Ceciditque ſupinus, animaque è membris evolavit.
Limnecharis autẽ ut vidit peieuntem Polyphonum,
Troglodytem petrâ molari vulneravit, præveniens,
Juxta collum medium. huic autem caligo oculos
cooperuit.
Lichenor autem in eum collimavit lanceâ ſplendidâ,
Et percuſſit (neque aberravit) per jecur. ut autem
intellexit.
Crambophagus, ripis profundis incidit fugiens:
Sed neque hic ceſſavit in aquis; perſecutus enim
ipſum eſt (Lichenor.)
Concidit autem, neque reſpiravit: tingebaturque
ſanguine lacus
Purpureo, ipſe autem juxta littus extenſus eſt,
Intestinis pinguibuſque irruens ilibus.
Limneſius autem in ripis Tyroglyphum interfecit.
Pternoglyphum autem videns Calaminthius, in me-
tum incidit,
Saltavitque in lacum fugiens, clypeo abjecto.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum Regem,
Saxo percuſſum per ſinciput. cerebrum autem
Ex naribus ſtillabat, polluebaturque ſanguine terra.
Lichopinax autem occidit irreprehenſibilem Bor-
borocœten,
Lanceâ impetum faciens: ei autem tenebræ oculos
cooperuerunt. (cten,
Praſſiphagus autem videns, pede traxit Cniſſodio-
In lacu autem ſuffocavit, tenens manu nervum.
Pſicharpax autem ultus eſt ſocios mortuos, Et

Καὶ βάλε Πηλούσιον μετὰ νηδύος εἰς μέσον ἧπαρ.
Πίπτε δέ οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ' ἄϊδός δε βεβήκει.
Πηλοβάτης δ' ἐσιδῶν, πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτὸν,
Καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν.
Θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος ἑλὼν δέ γε χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον, ἄχθος ἀρούρης.
Τῷ βάλε Πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα· πᾶτα δ' ἐκλάσθη
Κνήμη δεξιτέρη· πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖθις βαῖνεν ἐπ' αὐτόν·
Τύψε μέσην δ' αὐτὸν κατὰ γαστέρα· πᾶς δέ οἱ εἴσω
Ὀλύσχοινος δῦνε. χαμαὶ δ' ἔκχυντο ἅπαντα
Ἔγκατ' ἐφελκομένῳ ὑπὸ δούρατι χειρὶ παχείῃ
Σιτοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
Σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο, τείρετο δ' αἰνῶς.
Ἥλατο δ' ἐς τάφρον, ὅππως φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον.

Τρω-

Et percuſſit Peluſium in ventrem in medium je-
cur.
Cecidit autem ante illum; anima autem in orcum
ivit.
Pelobates autem videns, luti pugillum jecit in
ipſum,
Et frontem inunxit, & excæcavit propemo-
dum.
Iratus eſt autem ille, capienſque manu forti
Jacentem in campo lapidem, gravem, pondus
terræ,
Hoc percuſſit Pelobatem ſub genu: tota autem
fracta eſt
Tibia dextra: ceciditque ſupinus in pulveri-
bus.
Craugaſides autem ultus eſt, rurſuſque ibat in
ipſum,
Percuſſitque ipſum per medium ventrem: totus
ei intrò
Acutus juncus ingreſſus eſt: humi autem effun-
debantur univerſa
Inteſtina, ſub extractam lanceam manu gra-
vi.
Sitophagus autem ut vidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bello recedebat: dolore enim affi-
ciebatur magno,
Saltavitque in foſſam, ut fugeret diram perni-
ciem,

Tro-

Τρωξάρτης δ' ἔβαλεν Φυσίγναθον ἐς ποδὸς ἄκρον.
Ὦκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἤλατο φεύγων.
Τρωξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Καί οἱ ἐπέδραμεν αὖθις, ἀποκτάμεναι μενεαίνων·
Πρασσαῖος δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεζόντα,
Ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξέϊ σχοίνῳ·
Οὐδ' ἔῤῥηξε σάκος, σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Ἦν δέ τις ἐν μύεσσι νέος, παῖς ἔξοχος ἄλλων,
Ἀγχέμαχος, φίλος υἱὸς ἀμύμονος Ἀρτεπιβούλου,
Ὄρχαμος, αὐτὸν Ἄρη φαίνων, κρατερὸς Μεριδάρπαξ,
Ὃς μόνος ἐν μύεσσν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι·
Στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος, οἷος ἀπ' ἄλλων·
Στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων
Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καὶ τότ' ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων·

Κινή-

Troxartes autem percussit Physignathum in pedis summitatem.
Celeriter autem dolens in lacum saltavit fugiens.
Troxartes autem, ut vidit adhuc semivivum qui antè ceciderat,
In illum irruit rursus, occidere desiderans:
Prassæus autem ut vidit adhuc semivivum qui antè ceciderat,
Venit per primos ordines, & jaculatus est acuto junco;
Neque fregit scutum. tenebatur quippe ipsius lanceæ acies.
Erat autem quidam inter Mures juvenis filius egregius inter alios,
Cominus pugnans, charus filius boni Artepibuli,
Princeps, ipsum Martem præ se ferens, robustus Meridarpax:
Qui solus inter mures excellebat pugnando.
Stetit autem juxta lacum elatus, solus ab aliis,
Jactabatque se depopulaturum Ranarum genus pugnacium;
Et certè perfeciſſet, quoniam magnum ipsi robur erat,
Nisi statim intellexiſſet pater hominumque deorumque,
Et tunc pereuntes Ranas miseratus fuiſſet Saturnius.

Κινήσας δὲ κάρη, τοιήνδ' ἐφθέγξατο φωνήν.
Ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Οὐ μικρόν μ' ἔπληξε Μεριδάρπαξ, καὶ λίμνην
Ἐννάιρειν βατράχους βλεμεαίνων. ἀλλὰ τάχιστα
Παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον, ἠδὲ καὶ Ἄρην,
Οἵ μιν ἀποσχήσουσι μάχης κρατερόν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. Ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ,
Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίης, Κρονίδη, σθένος, οὔτε Ἄρηος
Ἰσχύσει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες· ἢ τὸ σὸν ὅπλον
Κινείσθω μέγα τιτανοκτόνον, ὀβριμοεργὸν,
Ὧι Τιτᾶνας ἔπεφνας ἀείστους ἔξοχα πάντων,
Ἐγκέλαδον τ' ἐπέδησας, ἰδ' ἄγρια φῦλα γιγάντων.

Ὡς-

Moto autem capite, talem locutus est vocem:
Eheu, certè magnum opus ante oculos video:
Non parum me stupefecit Meridarpax, per lacum
Trucidaturum se Ranas minatus. verum ociſſimè
Palladem mittamus bellicosam, & Martem,
Qui ipsum arcebunt a pugnâ, quamvis validum.
Sic locutus Jupiter. Mars autem respondebat (hoc) sermone:
Neque certè Palladis, ô Jupiter, potentia, neque Martis
Poterit Ranis avertere diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores: vel tuum jaculum
Moveatur magnum, quod Titanes sustulit potenter operans,
Quô Titanas occidisti, egregios supra omnes,
Enceladumque ligasti, & fera genera gigantum.

Ὣς ἀρ' ἔφη. Κρονίδης δ' ἔβαλε ψολόεντα κεραυνόν.
Πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.
Αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνὸν, δεινακλέον Διὸς ὅπλον,
Ἧκ' ὀπιδινήσας· ὃ δὴ ἄρ' ἔπτατο χειρὸς ἀνακτος.
Πάντες μὲν ῥ' ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε·
Ἀλλ' ὁδ' ὡς ἀπίληγε μυῶν στρατὸς, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Ἴεσ' πορθήσειν βατράχων ηὐκόμων αἰχμητάων,
Εἰ μὴ ἀπ' ἐλύμπου βατράχους ἐλέησε Κρονίων,
Οἳς ῥα τότε βατράχοισιν, ἀρωγὰς ἐυθὺς ἔπεμψεν.
Ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
Δοξοβάται, στρεβλοὶ, ψαλιδόσομοι, ὀστρακόδερμοι,
Ὀσφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποσίλβοντες ἐν ὤμοις,
Βλαισοὶ, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες,
Ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες, οἳ δὲ καλοῦνται

Κα-

Sic dixit. Saturnius autem jaculatus est ardens fulmen;
Primum quidem intonuit, magnum autem commovit cœlum;
Sed posteà fulmen, terribile Jovis telum,
Misit concussum: illud autem volavit à manu domini.
Omnes quidem utiquè terruit jaculatus Ranasque Muresque.
Sed neque sic cessavit Murium exercitus, quin amplius
Cupiebat depopulatum ire Ranarum genus pugnacium,
Nisi ab olympo Ranas miseratus fuisset Saturnius.
Qui utique tunc Ranis auxiliatores ilico misit.
Venerunt autem ex improviso incudes gerentes in tergo; ungulis curvis,
Oblique ingredientes, tortuosi, habentes cortices in ore, ostripelles,
Ossei naturâ, lati tergo, rutilantes humeris,
Blæsi, nervosis manibus, à pectoribus intuentes,
Octipedes, bicipites, sine manibus, qui dicuntur

Καρκίνοι, οἱ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
Ἠ δὲ πόδας καὶ χεῖρας· ἀνεγάμπτοντο δὲ λόγχαι.
Οὓς καὶ ὑπέδδειταν δειλοὶ μύες, οὐδ' ὑπέμειναν,
Ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο. ἐδύετο δ' ἥλιος ἤδη,
Καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

Cancri, qui murium caudas oribus incidebant,
Et pedes, & manus: flectebanturque lanceæ.
Quos & timuerunt miſeri Mures, neque ſuſtinuerunt;
In fugamque verſi ſunt. occidebat autem Sol jam,
Bellique finis uno die perfectus eſt.

Finis Batrachomyomachiæ.

HISTO-

HISTORIÆ INTERPRETATIO.

INSTITUTUM *antiquissimi Auctoris est, rerum humanarum inconstantiam notare ac levitatem. In primis, quanti homines habendi sint, inflatum animal ac vanum. Quorum bella sæpius successu quam prætextu carent: quod consilia Ranarum ac fortuna docet. Cæterum initia primosque motus, à Principibus haud raro esse, qui ut pacem turbant, ita bellum, ubi visum, facile obnoxiis persuadent. Quorum causam cæteri sequuntur, quos jejuna fames ac prædarum amor, eò agit, ut spem, quam de morte hostis concepere, suâ non inviti emant. Nec consilia Deorum absunt. Ut minutis quoque adesse providentiam subinnuat. Nisi quod festive Homericos inducit, ut explodat. Qui cum metu vulnerum certamen subterfugiunt, eorum vires, quos formidant, non excedunt. Ut vel uno hoc Theologiam Poëtarum, quanti sit, juventus æstimare discat. Alteri igitur cæduntur, alteri nonnunquam, sæpè utrique, cadunt. Et hic exitus eorum quæ ardore tanto ab hominibus geruntur. Quos si quis ex vero, cum Zenone ac Epicteto, intueri velit, nihil ultra Murium conditionem ac Ranarum agitare deprehendet. Utrobique eadem, aquam, terram, & ambiguam cum Ranis vitam, aut latebras cum Muribus, invenies. Utrobique amicitias infidas ac prætextus. Pacem, bellum, cædes, fugas, ac postremò mortem. Quæ siparium post Mimum, scenam cum Personis tollit: quanti deniquè humanæ res sint, sola profitetur.*

DA-

DANIELIS HEINSII

IN

BATRACHOMYOMACHIAM.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισιν ἐπήβολον, οὐδὲ λόγοιο,
Οὐδ' εὐδαιμονίης φημὶ καὶ εὐσταθίης.
Ἀμφίβιος πᾶς ὅδε βίος πλάται, ὕδατα, γαῖαι,
Καὶ πάλιν αὖ τρώγλαι, καὶ Μυοπανδυσίαι.
Πῆσαί τε νίκαι τε, φιλοφροσύναι τε καὶ ἔχθος,
Καὶ πάλιν εἰρλιών, καὶ πολέμου τροφάδες.
Φρῆδαι δ' εὐνομίαι τε καὶ ἀθανάτων ὄπις ἀγνὴ,
Πᾶσιν ἐφισταμένων, πᾶν ὃ μετιερχομένων.
Πηλοβατέων πλῆρες μὲν ὕδωρ, πᾶσαι δέ τ' ἀγυῖαι,
Πλήρη δ' ἀθανάτων ἕρκεα καὶ λιμένες.
Πάντα δ' ὑγιβόας, πάντα Φυσιγναθος ἤρως.
Πάντα λειχομυλῶν φῦλα καὶ Ἀρτοφάγων.
Οἷα γὰρ γενέσια Μυῶν Βατράχων τ' ἀγερώχων,
Εἰσιδέειν, τοίη καὶ μερόπων γλυκύ.

FINIS.